

Kupiec ZACHODNI

»ISKRA«

K - B - A K O - W
ul. Św. Anny 12.
Biblioteka Jagiell.

21 grudnia 1937 r.

Nr. 350

Prenumerata miesięczna z odnośnikiem do 2.50
do przesyłki pocztową

Adres Redakcji i Administracji: Sosnowiec, Piłsudskiego 4. Telef.: Red. 61064, Adm. 61078

P.K.O. 302.712

Oplata pocztowa uiszczona gotówką

WYROK W PROCESIE O ZAJŚCIA podczas strajku chłopskiego pod Jarosławiem

Oskarżony hr. Drohojowski skazany na 3 i pół lata więzienia

PRZEMYŚL, 20.12. Wśród olbrzymiego zainteresowania został w poniedziałek przed południem w Sądzie okr. w Przemyślu ogłoszony wyrok w sensacyjnym procesie Jana hr. Drohojowskiego i tow. o zajęcia chłopskie w czasie strajku chłopskiego w sierpniu br. Sąd uznał wszystkich oskarżonych winnymi, zeznanych im aktem oskarżenia przestępstw i zasądził:

Osk. hr. Jana Drohojowskiego za występki z art. 164 § 2 (urządzenie zgromadzeń mających na celu przestępstwo) za występki z art. 223 (utrudnianie powszechnego korzystania z urządzeń — przeznaczonych do komunikacji i porozumiewania się) i za występki z art. 26 (podżeganie do przestępstwa) na łączną karę 3 i pół lat więzienia i 160 zł. kosztów sądowych.

Osk. Kasprzaka na 3 lata więzienia, osk. Siupka za nawoływanie do popełnienia przestępstw na 2 lata. Osk. Jana Maziarzkiego i Świątkowskiego po 1 roku. Osk. Jana Orzecha i Władysława Mitkowskiego po 1 roku i 3 mies. Osk. Włazko na 10 miesięcy. Osk. Rusinka i Solskiego po 8 miesięcy.

W obzernych motywach wyroku sąd podał, że oskarżeni brali udział w akcji z pełną świadomością zamierzonego z góry celu.

Wina wszystkich oskarżonych została dostatecznie udowodniona na przewodzie sądowym.

Jeżeli idzie o osk. hr. Drohojowskiego to jest to człowiek zajmujący w hierarchii społecznej pozycję wysoką. Osk. Drohojowski jest człowiekiem

wybitnie inteligentnym, górował nad tłumem i wpływ swój na tłum wykorzystywał, zdaniem sądu w sposób wysoce negatywny.

Również osk. Kasprzak, górujący inteligencją nad tłumem, użył swojej przewagi intelektualnej w sposób ujemny.

Oskarżeni Świątkowski i Siupek, pierwszy przez nawoływanie do rzucania banków z płonącą benzyną na auto poli-

cyjne, drugi przez nawoływanie do sypania policji piaskiem w oczy podżegli tłum do czynów mogących przynieść nieobliczalne następstwa. Także wina innych oskarżonych została udowodniona.

Nas kutek działalności przestępczej wszystkich oskarżonych zaistniała na terenie pow. Jarosławskiego sytuacja groźna dla państwa, która mogła mieć ujemne następstwa.

Po ukończeniu ogłaszania przez sędziego okr. Matyję motywów wyroku, zabrał głos adw. dr. Grossfeld, który w imieniu osk. hr. Drohojowskiego i Kasprzaka zapowiedział apelację od wyroku sądu sądującego a równocześnie prosił o uchylenie aresztu tymczasowego u obu oskarżonych.

Przychylając się do wniosku obrońcy trybunał postanowił osk. Drohojowskiego

i Kasprzaka zwolnić z aresztu tymczasowego

wobec ustania przyczyn, które nakazywały dotąd ich więzienie. Wyrok wywołał na sali olbrzymie wrażenie.

Prokurator Mitana oskarża w tym procesie, jako delegowany przez szefa lwowskiej prokuratury apelacyjnej, dla prowadzenia dochodzeń we wszystkich sprawach, dotyczących zajść sierpniowych w związku ze strajkiem rolnym.

Wielka dyskusja w komisji budżetowej o zmianie ordynacji wyborczej, nadużyciach i funduszach dyspozycyjnych

WARSZAWA, 20.12. (tel. wł.) Dziś przed południem obradowała sejmowa komisja budżetowa nad budżetem Prezydenta R.P., Sejmu i Senatu oraz NIK. Państwa. Budżet Prezydenta R.P. jak również budżet Senatu zatwierdzono bez dyskusji.

Podczas obradowania nad budżetem

Sejmu wywiązała się dyskusja, w której szczególnie ze strony posłów mniejszościowych, a więc ukraińskich i żydowskich poddawano krytyce zarówno stosunek rządu do izb ustawodawczych jak i ordynacji wyborczej.

Posel Jabłoński twierdził, iż Sejm jest organem państwowym na równi z

rządem, wojskiem i sądownictwem i zachwianie równowagi pomiędzy poszczególnymi organami państwa jest rzeczą niebezpieczną.

Posel Sommerstein domagał się zmiany ordynacji wyborczej, co by pozwoliło na powołanie nowego Sejmu.

Przeciwko ordynacji wyborczej wypowiedział się również poseł Peleński imieniem ukraińskiej parlamentarnej reprezentacji, i apelował do rządu, aby wniósł projekt zmiany ordynacji wyborczej.

Z tymi głosami polemizował poseł Hutten-Czapski i Karsznicki. Poseł Hutten-Czapski, który należy do koła parlamentarnego OZN., oświadczył, że latwo jest występować przeciw ordynacji, trudniej natomiast wystąpić z realnym projektem tej zmiany.

Posel Karsznicki oświadczył, że konstytucja jest demokratyczna, a dąży świadomie do pewnego przesłania, do lepszego przygotowania parlam. do jego pracy i gdyby społeczeństwo zrozumiało, że nie ogranicza jego praw, nie zwałby go na tak gwałtownie.

Na końcu dyskusji zabrał głos poseł Puławski i oświadczył, że w swoim sprawozdaniu rozmyślał o sprawie ordynacji wyborczej, gdyż sprawa ta rozpatrywana będzie na plenum i będzie przedmiotem specjalnego wniosku.

W kołach parlamentarnych uważają oświadczenie to jako zapowiedź, że w ciągu bieżącej jeszcze sesji wnioskuje będą do laski marszałkowskiej projekty ordynacji wyborczej, a raczej szereg projektów złożonych przez poszczególnych posłów.

Dyskusja wywiązała się również nad budżetem NIKP. Posel Długosz domagał się ustalenia odpowiedzialności materialnej urzędników obok karnej, co powinno dać dobre rezultaty w walce z nadużyciami.

Posel Pacholczyk zapytywał, czy fundusze dyspozycyjne są w jakikolwiek sposób kontrolowane, a posłanka Prystorowa zapytywała, czy sprawa rozmaitych nadużyć, za które są surowo karani niżsi funkcjonariusze, a za które odpowiedzialni są wyżsi urzędnicy, należy do NIK.

Na głosy te odpowiedział prezes NIK gen. Kdzienicki i twierdził, że fundusze dyspozycyjne wyjęte są spod kontroli NIK. W związku zaś ze sprawą poruszoną przez posłankę Prystorową — oświadcza, że w razie stwierdzenia nadużyć, NIK zawiadamia o nich władze przełożone z żądaniem pociągnięcia winnego do odpowiedzialności karnej.

Na tym kompetencje NIK się kończą a zaczyna urządzać prokurator.

Karachana i 7 wysokich dygnitarzy rozstrzelano za zdradę, szpiegostwo i.. teror

MOSKWA, 20.12. Na mocy wyroku kolegium wojennego najwyższego sądu ZSRR, dnia 16 bm. zostali straceni przez rozstrzelanie za zdradę główną, systematyczne szpiegostwo na rzecz jednego z państw obcych oraz za działalność terrorystyczną:

Jenukidze, były sekretarz centralnego komitetu wykonawczego; baron Sztajgier, nieoficjalny członek protokołu dyplomatycznego;

Karachan, były poseł w Warszawie, były ambasador w Chinach ostanio ambasador w Turcji,

Orachelaszwilli, stary bolszewik, lekarz z zawodu, b. przewodniczący centralnego komitetu komunistycznej partii gru-

zińskiej, b. przewodniczący rady komisarzy ludowych republik zakaukaskich, b. zastępca przewodn. rady komisarzy ludowych ZSRR, członek centralnego komitetu partii i w roku 1930 członek kolegium „Prawdy“;

Szebołdajew, sekretarz obwodowego komitetu partyjnego kraju północno-kaukaskiego;

Lurie, stary bolszewik, ekonomista i literat używający pseudonimu Latin;

Miatelow, (brak wiadomości, jakie zajmował stanowisko);

Cukierman, b. dyrektor departamentu wschodniego przy ludowym komisariacie spraw zagranicznych.

ZGON GEN. LUDENDORFFA

b. generalnego kwatermistrza armii niemieckiej

MONACHIUM, 20.12. W poniedziałek o godz. 9.25 wyjechał z szpitala „Jozefinum“ następujący komunikat:

„W poniedziałek, 20 grudnia, o godzinie 8.20 zmarł wódz armii niemieckiej podczas wojny światowej, generał Ludendorff, bez bólow i spokojnie. Przytomność zachował do ostatnich godzin.

Wobec małej odporności, spowodowanej długą chorobą, nie można było rzeczywiście skutecznie zapobiec szybko postępującemu zanikowi sił i wzmagającemu się osłabieniu układu „krążenia“.

ŻYCIORYS LUDENDORFFA

Erich Ludendorff urodził się 9 kwietnia 1865 r. w Kruszwie koło Poznania. Zaraz w młodości obrał sobie zawód wojskowy. Po sześciu latach kariery wojskowej służył początkowo dość powoli, dopiero w czasie wojny światowej wyrbił się na pierwszy plan. W sierpniu 1914 r. Ludendorff objął stanowisko kwatermistrza 8-ej armii, a ponieważ nie była ona jeszcze skoncentrowana, przeto wziął udział w ofensywie na Leodium. Jemu należy zawdzięczać, że ta silna twierdza została stosunkowo szybko zdobyta przez Niemców. W kilkanaście dni Ludendorff został mianowany szefem

sztabu armii 8-ej, walczącej w Prusach Wschodnich. Oddał przez dwa lata brał wybitny udział w opracowywaniu planów i przeprowadzaniu kampanii na froncie wschodnim. W owym czasie zapoznał się i zaprzyjaźnił z Hindenburgiem. To też gdy w roku 1916 Hindenburgowi oddano naczelne dowództwo, Ludendorff objął przy nim stanowisko generalnego kwatermistrza i pierwszego doradcy. W tym charakterze Ludendorff przez dwa lata kierował operacjami wszystkich wojsk niemieckich. Niemcy zawiązując mu opóźnienie klęski, gdyż nie ulega wątpliwości, że Ludendorff był wielkim strategiem. Co prawda dążenia do prowadzenia wojny w sposób bezwzględny, z pogwałceniem wszelkich zasad humanitarnych, miały ten skutek, że do obozu przeciwników Niemiec przylączyły się Stany Zjednoczone i szereg innych państw.

Mimo pogarszania się sytuacji gospodarczej Niemiec, Ludendorff wierzył w zwycięstwo. Sądził, że po rozgromieniu Rosji uda mu się przerzucić kilkanaście korpusów na front francuski i przełamać front angielsko - niemiecki, zanim Amerykanie zdążą przysłać do Francji posiłki. To też w zimie 1917-18 r. organizował nieustraszenie wielką ofensywę, która zaczęła się z końcem marca 1918 r. i początkowo przyniosła Niemcom szereg ważnych sukcesów. Armie niemieckie okazały się jednak zbyt słabe do rozgromienia wojsk angielskich i francuskich. Front nie został przerwa-

ny, wojska koalicyjne ustępowały krok za krokiem, a transporty pułków amerykańskich zostały przypieczone. Ludendorff mimo to nie tracił nadziei i odrzucał wszelkie kompromisowe projekty zakończenia wojny. W lipcu 1918 r. rozpoczęła się wielka ofensywa Focha i oddał Ludendorff z rozpaczą patrzeć, jak armie niemieckie, bite na każdym kroku, tracą jedną linię po drugiej. 24 października 1918 r. Ludendorff został pod naciskiem stronnictw politycznych odwołany. Po rewolucji wyjechał do Szwecji, gdzie napisał swoje wspomnienia wojenne. Z wiosną 1919 r. wrócił jednak znowu do Niemiec i osiedlił się koło Monachium. Był zamieszany w spisek Kappa, a w roku 1923 wziął udział w nieudalym zamachu, organizowanym przez Hitlera. Sąd jednak uolnił go od winy i kary. W roku 1924 Ludendorff został wybrany do parlamentu niemieckiego, ale w jego pracach nie brał udziału. W ostatnich latach życia Ludendorff zadeklarował się jako wróg chrześcijaństwa i propagator neopoganizmu. Wraz ze swą drugą żoną, Matyldą von Kemnitz, pisał mnóstwo artykułów i broszurek, z których przebiegała gwałtowna, wprost chorobliwa nienawiść do Kościoła. Zwalczał także hitlerowców, wszędzie widział rękę żydów lub masonerii, biadał nad „bezbronnoscą“ Niemiec. Na krótko przed śmiercią pogodził się z Hitlerem, który też na wiadomość o jego agonii przybył do jego łóża.

Największy skarb — to zdrowie a najlepszy odżywczy przysmak — to masło wyborowe MŁP. ZWIĄZKU MLECZARSKIEGO dawniej „KRAKOWIANKA” i mleko Spółdzielni Ziemiańskiej dla zbytu mleka

Oplaty rejestracyjne zamiast świad. przem. Izba P.-H. w Sosnowcu wypowiedziała się przeciw projektowi rządowemu

W dniu 18 bm. odbyło się pod przewodnictwem p. P. Jaguzańskiego posiedzenie Komisji finansowo - podatkowej Izby. Przedmiotem obrad tej Komisji były projekty zmian ustawy o państwowym podatku przemysłowym.

Pierwszy z tych projektów znosi jedną z form podatku przemysłowego, jaką są dziś świadectwa przemysłowe.

Wprowadzając wzajemnie opłaty rejestracyjne na rzecz związków samorządu terytorialnego, izb przemysłowo - handlowych, izb rzemieślniczych oraz szkół zawodowych.

Pobór opłat i wydawanie kart rejestracyjnych należy w myśl postanowień projektu do związków samorządu terytorialnego (gmin, zarządów miejskich).

Udział we wpływach z opłat rejestracyjnych otrzymują: samorząd terytorialny w wysokości 50%, izby przemysłowo - handlowe i rzemieślnicze w wysokości 20% i szkoły zawodowe — 50% wpływów.

Podziału części opłat, przypadającej na rzecz izb przemysłowo - handlowych i izb rzemieślniczych dokonuje corocznie minister przemysłu i handlu.

Projekt ten zawiera w końcu taryfę cen kart rejestracyjnych, dzieląc podlegające tym opłatom przedsiębiorstwa według klas miejscowości oraz według ich charakteru t. zn. na handlowe, przemysłowe, zajęcia przemysłowe, a w ramach pierwszych dwóch grup na kupców rejestrowych, spółdzielnie i pozostałych płatników ze szczególnym uwzględnieniem handlu okręgowego i wydawnictw.

Komisja ustosunkowała się do całości powyższego projektu negatywnie, gdyż wzajemnie za pewne uproszczenie procedury podatkowej związanej ze świadectwami przemysłowymi, wprowadza wyższe obciążenie głównie z tytułu podatku od obrotu, o którym mowa w następnym projekcie.

Wobec tego Komisja — zgodnie z dotychczasowym stanowiskiem Izby — wypowiedziała się

za utrzymaniem świadectw przemysłowych, z tym, że uległyby one gruntownej przebudowie przez znielowanie dotychczasowych przerostów i usunięcia wadliwości taryfy.

Gdyby jednak pogląd ten nie zyskał poparcia, Komisja wypowiedziałaby się za całkowitym zniesieniem świadectw przemysłowych, z tym, że skarb państwa otrzymałby z tego tytułu odpowiedni ekwiwalent w postaci podwyższenia stawek podatku od obrotu, instytucje zaś, czerpiące dziś dochód z dodatków do świadectw — odpowiedni udział w tym podatku.

Co się tyczy poszczególnych postanowień projektu, Komisja zgłosiła zastrzeżenia co do techniki wymiaru poboru i podziału wpływów z opłat rejestracyjnych, wypowiadając się za pozostawieniem całkowitej gestii w tej mierze władzom skarbowym, które już posiadają w tym celu odpowiednio przygotowany aparat, z tym, że wpływy z tych opłat byłyby przekazywane następnie bez pośrednio właściwym instytucjom.

Omawiając z kolei projekt o państwowym podatku od obrotu, który znosi podział przedsiębiorstw na przemysłowe i handlowe, wprowadzając wzajemnie pojęcie „czynności, polegających na odpłatnym i zawodowym świadczeniu rzeczy bądź usług, lub dozwolaniu używania rzeczy” — Komisja poczyniła szereg uwag zarówno co do podmiotu opodatkowania jak i stawek tego podatku.

W szczególności Komisja wypowiedziała się przeciwko zwolnieniu od opodatkowania komunalnych kas oszczędności oraz gminnych kas pożyczkowo - oszczędnościowych,

a także handlu rozwojnego i jarmarczno - który dzięki tym ulgom może niejednokrotnie podrywać egzystencję kupców osiadłych.

Poza tym Komisja uznała za słuszne zrównanie spółdzielni towarowych z przedsiębiorstwami prywatnymi.

W końcu odnośnie stawek podatku od obrotu Komisja wyraziła pogląd, że powyższa, mająca stanowić ekwiwalent za zniesienie świadectw przemysłowych nie może w żadnym razie przekraczać sumy strat poniesionych z tego tytułu przez skarb państwa. Poza tym K-

misja wyraziła opinię, iż wzrost koniunktury winien znaleźć odzwierciedlenie w odpowiedniej corocznej regresji stawki podatku od obrotu.

Następnie Komisja rozpatrzyła projekt ustawy o ulgach dla inwestycji.

Projekt ten przewiduje ulgi: 1) dla nowych przedsiębiorstw, powstających w Centralnym Okręgu Przemysłowym, 2) dla kopalnictwa rud przemysłu hutniczego, koksowni i inwestycji, służących celem motoryzacji, 3) ulgi na obszarze województw wschodnich, 4) dla nabywców akcji i udziałów nowopowstających spółek akcyjnych względnie z ograniczoną odpowiedzialnością, 5) dla nowowznoszonych budowli i 6) dla nabywców pojazdów mechanicznych.

Do projektu tego Komisja ustosunkowała się pozytywnie, wyraziła jednak dezzyderat, by zakres ulg, przewidzianych dla przedsiębiorstw w C. O. P., był rozciągnięty także na przedsiębiorstwa, położone poza tym okręgiem, gdyż przedsiębiorstwa te zostały w znacznym stopniu zniszczone w czasie ostatniego kryzysu gospodarczego.

Piękne i wartościowe podarki gwiazdkowe na Wystawie-Kiermaszu Huculskiego Przemysłu Ludowego, Sosnowiec, ul. Pierackiego 6, (obok Ratusza)

Artystyczne rzeźby ludowe, inkrustacje w drzewie i metalu, różnego rodzaju kasety, pudełka, dzidki do orzechów, barwne koce huculskie, kilimy samodziłowe, gobeliny, tkaniny jedwabne deseniowane (nowości w Polsce) oraz wiele oryginalnych wyrobów. — Wystawa - kiermasz otwarta codziennie od godz. 9—20. Wstęp wolny.

OKRETY WOJENNE będziemy budowali w Gdyni

LONDYN, 20.12. „Suday Times” donosi, że wielka firma Company w Cowes zawarła umowę z rządem polskim i stała się doradcą technicznym stoczni gdynińskiej.

Firma Samuel White dostarczyła Polsce dwa kontrtorpedowce „Grom” i

„Błyskawica”. Według „Suday Times” Polska ma zamiar budować w Gdyni własne okręty wojenne, a dwa wymienione kontrtorpedowce są początkiem eskadry, która będzie uzupełniona już jednostkami, wyprodukowanymi w Polsce.

Burzliwe zajścia antyjapońskie w porcie Tsingtao

LONDYN, 20.12. W Tsingtao, głównym porcie prowincji Szantung, doszło wczoraj do gwałtownych ekscesów antyjapońskich. Tłum Chińczyków w ciągu całego dnia podpalał i demolował mieszkania obywateli japońskich i wielkie fabryki należące do Japończyków.

W mieście, szczególnie w koncesji japońskiej rozlegały się wciąż nowe detonacje. Grupy młodych Chińczyków, uganiali się po ulicach z bankami z benzyną i naftą, którą oblewano domy japońskie i podpalało.

Podłożone pożary zniszczyły kilkanaście fabryk japońskich i wiele domów prywatnych. Szkody wyrządzone przez

ogień idą w setki milionów.

W Tsingtao panował dotychczas spokój dzięki układowi, jaki Japończycy zawarli z gubernatorem prowincji Suantung, gen. Fusz. Wczorajsze ekscesy uważane są za złamanie układu, to też Japończycy rozpoczęli natychmiast blokadę Tsingtao. Aby uniemożliwić krążownikom japońskim wejście do portu, władze chińskie poleciły zatopić u jego wejścia wielki parowiec.

Wobec obawy, że rozruchy w Tsingtao mogą dotknąć również obywateli Stanów Zjedn., amerykańskie okręty wojenne „Pope” i „Marble Head” opuściły Szanghaj i odpiły do Tsingtao.

Co było przedmiotem obrad onegdajszego zebrania PZZPP. i H. w Sosnowcu

W niedzielę dnia 19 bm. odbyło się pod przewodnictwem prezesa p. W. Grunwalda nadzwyczajne zebranie Zarządu Głównego i przed stawiciele oddziałów Polskiego Związku zawodowego pracowników przemysłowych i handlowych Rz. P. w Sosnowcu dla omówienia sytuacji strajkowej w Zakładach Ostrowieckich i dalszej akcji, celem realizowania umów zbiorowych.

Na wstępie sekretarz generalny Związku p.

K. Ostrowski, jako kierownik akcji strajkowej z ramienia Związku przedstawił szczegółowo przebieg strajku w Zakładach Ostrowieckich.

W wyniku dyskusji postanowiono wysłać depesze do strajkujących z wyrazami uznania i postanowiono zbierać składki na rzecz strajkujących.

Dalej postanowiono urządzić jeszcze przed świętami nadzwyczajne zebrania oddziałowe, na których ma być omówiona sytuacja i za-

padną uchwały, w jaki sposób należy poprzeć w dalszej walce strajkujących.

Wreszcie uchwalono zwołać nadzwyczajny walny zjazd delegatów na niedzielę dnia 9 stycznia 1938 roku, który powożenie, jako najwyższa instancja związkowa, uchwały o odnośnie zawieranie umów zbiorowych.

Wczoraj mieli być przyjeździ przedstawiciele Unii Związków zawodowych pracowników umysłowych przez pana ministra opieki społecznej, zaś wieczorem odbył się w Warszawie zjazd przedstawicieli wszystkich związków wchodzących w skład Unii dla omówienia sytuacji wytworzonej strajkiem w Zakładach Ostrowieckich.

Na środę dnia 22 bm. zapowiedziana została interpelacja poselska w Sejmie w sprawie zagadnienia umów zbiorowych i strajku w Zakładach Ostrowieckich.

Na Podarki Gwiazdkowe!

Kosmetykę—Perfumy i Wody kwiato-
we we flakonach i na wagę oraz
Komplety—Aparaty—Brzytwy i pe-
dzle do golenia—Rozpylacze—Puder-
niczki—Szczotki—Grzeblenie, w wiel-
kim wyborze 5580

po cenach najniższych poleca:
**Skład Materiałów Aptecznych
Sukk. J. Grocnowskiego
Dąbrowa, Sobieskiego 19.**

SPORT

II IGREZYSKA SPORTOWE POLAKÓW Z ZAGRANICY

W tych dniach odbyła się w światowym Związku Polaków z Zagranicy wstępna konferencja na temat zorganizowania II Igrzysk sportowych Polaków z zagranicy. W obradach wzięli udział przedstawiciele światowego Zw. Polaków, Związku Polskich Związków sportowych, Polskiego Komitetu Olimpijskiego oraz CIWF-u. Uchwalono, iż II Igrzyska odbędą się w r. 1939, przy czym program igrzysk przewiduje następujące konkurencje: lekka atletyka, boks, pływanie, piłka nożna, siatkówka, koszykówka, kolarstwo i ewentualnie tenis. Warunkiem odbycia się poszczególnych konkurencji będzie zgłoszenie się do każdej co najmniej trzech zawodników, bądź zespołów reprezentujących różne tereny.

W końcu stycznia 1938 r. powołana zostanie komisja organizacyjna Igrzysk, która zajmie się opracowaniem szczegółów.

REZYGNACJA CZŁONKA ZAGŁ. OZPN

Dotychczasowy członek zarządu Zagł. OZPN kpt. Wołowicz zgłosił swoją rezygnację z zajmowanego stanowiska. Powodem rezygnacji były względy służbowe.

CZWÓRMECZ GIMNASTYCZNY PAŃSTW SŁOWIAŃSKICH

W Nowym Sadzie w Jugosławii rozegrany został czwórmecz gimnastyczny państw słowiańskich z udziałem reprezentacji Jugosławii, Czechosłowacji, Bułgarii i Polski.

Pierwsze miejsce i mistrzostwo państw słowiańskich zdobyła Czechosłowacja, uzyskując 343 punkty, drugie miejsce zajęła Jugosławia — 327 pkt., na trzecim miejscu sklasyfikowała się Polska z 303 pkt., czwartą z kolei była Bułgaria — 267 pkt.

Najlepsi u Polaków byli Szlosarek i Kosman

PRZERWA W ĆWICZENIACH ZIMOWYCH
Miejski Komitet WF i PW w Sosnowcu ogłasza przerwę w ćwiczeniach, które odbywają się w sali gimn. Domu Społecznego.

Przerwa trwać będzie od 20 bm. do 10.1.1938 r. Po przerwie ćwiczenia będą odbywały się normalnie.

KTO WYGRAŁ?

W czwartym dniu ciągnięcia 40 Państwowej Loterii Klasowej padły następujące wielkie wygrane:

100.000 zł: 11660
15.000 zł: 65916
5.000 zł: 63927
2.000 zł: 40238 121519 166475
1.000 zł: 100480 441301 44821 188059 124599 128973 157204
500 zł: 143875 44871 71965 55478
400 zł: 2194 8668 12802 12310 26248 22658398 75867 72272 70959 95235 95375 141070 146036 158635 162088 177708.

O FIARY

Zamiast rozsłania życzeń świątecznych i noworocznych składa na biednych do dyspozycji Towarzystwa Pań św. Wincenego a Paulo przy parafii NMP w Sosnowcu złotych 15 (piętnaście) ks. kan. Teofil Jankowski, proboszcz parafii Wniebowzięcia N. M. P.

Za 25 (dwadzieścia pięć złotych) na „gwiazdke” dla dzieci bezrobotnych, do dyspozycji Obywatelskiego Komitetu Zimowej Pomocy Bezrobotnym — Józefostwo Wasiliewscy, Sosnowiec, ul. Ostrogórska nr. 16-a.

z 2— na choinkę dla dzieci bezrobotnych składa M. Rządkiewicz

Radioodbiorniki
PHILIPS
ELEKTRIT
KOSMOS
i inne
na cały
najdogodniej

„Meteo” Sosnowiec
Warszawska 6, tel. 027-09

LIST OTWARTY DO ADWOKATA WACŁAWA SZUMAŃSKIEGO

Pan Tadeusz Doberski, prezes Rady Naczelnej Związku Młodych Prawników Rzeczypospolitej Polskiej opublikował w „Gazecie Polskiej” „list otwarty” do Adwokata Wacława Szumańskiego. Ze względu na poruszone w tym liście bolączki społecznego życia publicznego, a w szczególności na „ciemie” procesu o zniesławienie prezydenta Starzyńskiego przez p. Studnickiego — list ten przytaczamy in extenso, opatrzone go od siebie dodanymi subtytułami.

Panie Mecenasiu! I

Niekątko przyszła mi decyzja, żeby w tej formie zwrócić się do Pana, bo ciągle ludziem się nadzieję, że jednak sprawy jakoś się ułożą i wyjaśnią, że jednak ktoś, bardziej ode mnie powołany, zabierze głos w tej niesłychanie przykrej sprawie.

Chodzi o Pańską rolę obrońcy w procesie o zniesławienie Stefana Starzyńskiego, Prezydenta Warszawy, przez Władysława Studnickiego.

UDERZENIE W POLSKĄ ADWOKATURĘ

To co Pan zrobił w tym procesie, to było uderzenie w polską adwokatów, to był zamach na jej dobre imię.

Bo pomyślmy tylko: polski sąd musiał bronić oskarżonego przed jego własnym obrońcą, musiał stwierdzić, że obrona jest prawem oskarżonego, ale nie może pogarszać jego położenia, takiego, w jakim by był bez obrony, nie może mu szkodzić — o jakże bolesny dla adwokatów to wywód.

Tu nie pomoże żadna sofistyka, żadne mętne i nieokreślone tłumaczenie, że to był proces polityczny. Adwokat w sądzie — to jednak, mimo wszelkie wątpliwości, szermierz prawdy i szlachetności, szermierz lojalny i szanujący prawa i godność stanu i jego obowiązki.

COŚ WROGIEGO SPRAWIEDLIWOŚCI

Pan, Panie Mecenasiu, nie był w sądzie obrońcą Studnickiego. Pan zapomniał o nim w ferworze przeprowadzania jakichś własnych celów. I w dodatku — czy tylko własnych? My, którzyśmy Pana w czasie procesu słuchali, odnosiliśmy jakieś dziwne i natrętne wrażenie, że przez Pana mówi coś wrogiego sprawiedliwości, niż o udowodnienie jakże częstokroć naiwnych i nieuzasadnionych zarzutów. I okazało się, że tak samo myślał sąd, że tak samo myślał prokurator, ba, nawet oskarżony zdawał się być zaskoczony linią Pańskiej „obrony”.

I tu jest miejsce na mój protest, protest członka tej samej korporacji, do której i Pan, Panie Mecenasiu, należy. Nie zgadzam się na to, żeby sala sądowa była miejscem jakichś rozgrywek, które nie wspólnego nie mają z wymiarem sprawiedliwości, nie zgadzam się na przychodzenie do sądu w togach adwokatów, których działalność sąd musiał określać jako szkodliwą dla wymiaru sprawiedliwości. Ja się nie zgadzam — ja — to znaczy młody adwokat, adept palestry, ja — to ci wszyscy, którzy uczciwie podchodzą do swoich obowiązków i widzą szczerą godność w zawodzie adwokackim, to są ci, którzy rozumieją ciężar wkładanych na siebie razem z tego obowiązków.

Dzieli nas, Panie Mecenasiu, wielka różnica wieku i czy nie dziwnym może się wydać, że ja muszę ten list pisać? Może mi Pan zarzucić, że to właśnie dlatego, że jestem młody i że śnią mi się jakieś ideały? Tak jest — śnią mi się ideały! I mogę Pana zapewnić, że dużo nas jest takich, coraz więcej, bitych, gryzionych przez procesy Studnickich, szarpanych przez rzeczywistość na wszystkie strony — ale uparcie trwających przy swoim i zaczynających walczyć o swoje.

Może mi Pan powiedzieć — walczyłem o prawdę wszelkimi, jakimi rozporządzałem sposobami. O prawdę?

NADUŻYCIE ADWOKACKIEGO IMMUNITETU

Myślę, że nie mógłbym podzielić wszystkich politycznych i innych poglądów Prez. Starzyńskiego, ale dziła orgia plotek, insynuacji i Bóg wie czego jeszcze, rozpętana dokoła niego w sądzie przede wszystkim przez Pana, Panie Mecenasiu, burzyła mnie do głębi. Więc wszystko można zożydzić, więc można nie liczyć się z czyjąś straszliwą krzywdą, można wszystko spługwać, odsadzić od czci i wiary, zaprzeczyć rzeczom najoczywistszym codziennie oglądanym i dotykany — to wszystko można zrobić w sądzie przez adwokata — po to tylko, by zmóc politycznego wroga, czy nawet nie wroga — człowieka o odmiennych przekonaniach? Na to nie ma mojej zgody — te-

go adwokatowi robić nie wolno. Są granice, których adwokat przekroczyć nie może, są szranki nakreślone nawet już nie przez uczciwość, ale przez prostą przyzwoitość. Jestem zdania, że adwokat dobrze musi w sądzie odważyć każde słowo i przewidzieć jego konsekwencje — a Pan, Panie Mecenasiu, nadużył adwokackiego immunitetu wolności słowa. Aż sąd znowu musiał stwierdzić, że „wolność słowa jest naruszana w tej sali”.

MAGIEL W DRUGIM PODWÓRZU

Nie dotykam merytorycznej strony procesu, ale twierdzę, że wszystko co w jego toku zostało ustalone, można było osiągnąć innymi środkami, nie gubiąc i nie zaprzeczając własnej i ogólnoadwokackiej godności. Na jakie niżyny sięgnął Pan, Panie Mecenasiu, sąle sądową, która chwilami przypominała inną znakomitą kuźnię opinii: magiel w drugim podwórzu.

Niestety, na razie (podkreślam słowo „na razie”) jeszcze u nas bohaterem jest ten, kto drugiemu namywyśla, wszystko jedno za co — byle by namywyślał, w tej szlachetnej często zresztą tylko intencji, że „zawsze coś z tego pozostanie”. Wyroki za zniesławienie ob-

nosi się jak bohaterskie blizny — mały, mały ludzie... A jeżeli już namywyślał się komuś, kto jest „kimś” — oszczerca chodzi w zwycięskiej prawie aureoli, bo jakże często tupeł i brak wszelkich skrupułów brane są za dowód cywilnej odwagi. Zresztą — jaka tam za to grozi kara, jakieś parę miesięcy, zawieszenie wykonania — nie wiele się ryzykuje. A poklask zawsze znajdzie się u tych, dla których tym lepiej, im w Polsce jest gorzej. Biedne, sponiewierane społeczeństwo karmione wymysłami i oszalałą plotką, jako podstawową straż — przestaje w ogóle wierzyć w cokolwiek i duch w nim zamiera i karłowacieje. I to jest najgorsze.

Dlaczego Pan pytał urzędującego Premiera Rządu Rplitej, czy Nowy Świat jest rozkopany, czy wozy do śmieci jeżdżą w dzień czy w nocy — czy to są tytuły do Pańskiej sławnej obronczy, Panie Mecenasiu?

W IMIĘ CZEGO?

Pańska przeszłość i Pańska siwa głowa — stwarzały dla Pana zupełnie wyjątkowe miejsce w naszych sercach — i czy nie szkoda zaprzeczając wszystko to tak niedbałe? I w imię czego?

Francuskie związki zawodowe zaczynają patrzeć trzeźwo

W jednym z czasopism francuskiego ruchu zawodowego ukazał się ostatnio artykuł wybitnego działacza zawodowego Chambellana.

Uchwały zjazdu ZW. MŁODYCH NARODOWCÓW

W ub. niedzielę odbył się w Warszawie walny zjazd ZW. młodych narodowców, przy udziale 100 delegatów powiatowych z całej Polski. Zjazdowi przewodniczył red. Piestrzyński.

Referat polityczny wygłosił red. H. H. bryk, który z kolei przedstawił deklarację zjazdu, uchwaloną jednomyślnie po dyskusji.

Na wniosek red. Stahla zjazd ustalił nadać organizacji nową nazwę „Ruch narodowo-państwowy”.

Następnie zjazd uchwalił rezolucję, stwierdzającą współdziałanie z Obozem Zjednoczenia Narodowego, po czym dokonano wyboru nowych władz z red. Piestrzyńskim jako prezesem na czele.

Pisze on, że układ moskiewski podpisany przez p. Jouhaux w imieniu amsterdamskiej międzynarodówki związków zawodowych ze związkami zawodowymi sowieckimi w sprawie przyłączenia tych ostatnich do wspomnianej międzynarodówki zaczyna wywoływać we francuskich syndykatach przejęcia przed dalszymi konsekwencjami, zarysowującymi się w wyniku powyższego porozumienia.

Połączenie to automatycznie kryje w sobie — pisze Chambellana — niebezpieczeństwo epanowania międzynarodówki amsterdamskiej przez Moskwę. Kierownictwo międzynarodówki amsterdamskiej z rąk reprezentanta zawodowego ruchu angielskiego Citrine’a przeszło by w razie zatwierdzenia tego połączenia w ręce generalnego sekretarza francuskiej konfederacji pracy p. Jouhaux, w następstwie czego p. Jouhaux musiałby się usunąć z widowni francuskiej polityki wewnętrznej, a jego miejsce na czele generalnej konfederacji pracy objąłby jego zastępca komunista Roccamont.

Adwokatów naszą osiągnął nielada cios z Pańskiej ręki — bo przybył jeszcze jeden list do wieńca nieszczygólnie sławy. A już sepejnalnie czasy ostatnie obfitowały w niezmiernie pikantne wydarzenia, prawda?

GNIEW I WSTYD

I gniew i wstyd zalewały mnie gorącą falą, gdy słuchał i czytał o procesie Studnickiego. Ale dopóki sąd nie wydał wyroku, nie śmiałem powiedzieć ani napisać choćby jednego słowa. Nawet gdy wymieszono już wyrok i wiadomem stało się jego uzasadnienie — czekałem, jaka się objawi reakcja na to wszystko, co się działo w czasie przewodu sądowego. I groza mnie ogarnęła, kiedy spostrzegłem, że pozostało tylko przeżuwanie najwstrętniejszej sensacji. Pomyślałem, że to milczenie może być poczytane za przyjęcie i zaakceptowanie przez adwokatów tego wszystkiego co Pan mówił i robił — i wtedy wiedziałem już, że muszę zaprotestować publicznie, z taką gwałtownością i siłą prawdy i szczerości, na jaką tylko było mi stać — sąd ten list do Pana, Panie Mecenasiu. Nawet milczeniem nie chcę żywić Pańskiego postępowania. Chcę wyjść z tych rozterek w bufetach sądowych, tych znaczących namiętności i uśmiechuszków, że źle zrozumianej solidarności zawodowej, z bezradnego wzruszenia ramionami i powrotów tylko do troski o chleb codzienny — w trosce o większe wartości.

DEPTANE I PONIEWIERANE

Umiem szanować cudze przekonania i chcę pracować ze wszystkimi, którzy może innymi drogami, ale do jednego dążą celu — ale nie mogę znieść myśli, że to co ja uważam za dogmat, za wielkie i nietykalne, to czego mi strzec kazano w ślubowaniu i czego strzec się zobowiązałem — przez kogo innego jest deptane i poniewierane.

Być może, że uzna Pan, Panie Mecenasiu, iż jedyną Pańską odpowiedzią na ten mój list — ma być milczenie. Może znajdzie Pan moich rówieśników, którzy mnie potępią — ja wiem jednak, że tak myślących i czujących jak ja — jest wielu, bardzo wielu.

Cały list jest bezbrzdęknie szczery i dlatego w zakończeniu nie mogę nieestetycznie zapamiętać Pana, Panie Mecenasiu, o moim dla Niego szacunku.

TADEUSZ DOBERSKI.

URLOP

PLK. ADAMA KOCA

Jak się dowiadujemy, szef Obozu Zjednoczenia Narodowego plk. Adam Koc wyjechał z Warszawy na kilkodniowy urlop świąteczny. Urlop ten plk. Koc spędzi na Suwalszczyźnie w gronie rodziny.

Każda ofiara zadeklarowana na Pomoc Zimową musi być szybko zrealizowana.

Zjazd Centralnego Związku Młodej Wsi Przemówienie min. J. Poniatowskiego

W ub. niedzielę obradował w Warszawie doroczny zjazd sprawozdawczy Centralnego Związku Młodej Wsi. W zjeździe wzięli udział delegaci i członkowie zarządów okręgów Z. M. W. z całej Polski oraz liczni działacze wiejscy, instruktorzy rolni, oświatowi w liczbie około 600 osób.

Na otwarciu zjazdu przybyli min. J. Poniatowski, przedstawiciele władz państwowych, organizacje młodzieży i spółdzielczości.

Obrady otworzył prezes CZMW, St. Gierat. Z kolei minister J. Poniatowski wygłosił przemówienie, mówiąc między innymi:

„Żywe, coraz liczniejsze szeregi organizacji młodzieży wiejskiej, wyrastające z prawdy życia polskiej wsi, mają przed sobą do spełnienia olbrzymie zadanie wychowawcze, które i wasza organizacja stawia sobie na czele swych celów.

Do tych pracownych i niewątpliwie bardzo trudnych zadań jakie organizacje młodzieży wiejskiej przedsiębiorają raz wraz dołączają się nowe i bynajmniej nie łatwiejsze zadania. Rok może dwa lata ubiegłe upłynęły pod znakiem konieczności odgródzenia się od tego, aby organizacja o celach wychowawczych nie stawała się organizacją o celach politycznych. To jest troska stała i nieprzemijająca, zyskująca

mniejsze lub większe nateżenie, ale towarzysząca każdej organizacji, która chce zachować prawdę życia, a równocześnie zachować chce skromność pojmowania swej roli.

Chcę dziś mówić o trudnościach innej natury, chcę mówić o tych, które wynikają z samej struktury ludnościowej w obecnych czasach w Polsce. Wiemy jak jest trudny i jak jest spóźniony odpływ jednostek przygotowanych nawet do wyjęcia ze wsi do innych działów życia w Polsce. Wiemy dalej jak jest uciążliwe naturalne przejście z grupy młodzieży do grupy dorosłych w samym środowisku wiejskim. Wielkie trudności, związane z tworzeniem nowych warsztatów rolnych oraz z uzupełnianiem do właściwych granic gospodarstw niezwykłych, poważnie przeszkody na drodze intensyfikacji doprowadzają do coraz jaskrawszego i groźnego przeludnienia wsi.

Stale podkreślam, iż nie mamy w Polsce jakiegś jednej recepty na wyjście z groźnego położenia. Konieczne jest stosowanie wszystkich dróg które dążą do tego samego celu.

Na odcinku młodzieży wiejskiej sądzę, że trzeba oprócz dotychczasowych rozwiązań, szukać nowych. Przywiązuję dużą wagę do stworzenia takich warunków na samej wsi, które pozwolą młodzieży szybciej obejmować prace dające pewną samodzielność, prace, które byłyby uzupełnieniem, rozszerzeniem pola pracy dla wsi i jej ulepszeniem.

Skala zaufania jaką młodzież ma u starszych zazwyczaj nie jest wielka. Nadto każdy zabieg, każdy wysiłek zmierz-

ający do zorganizowania nowego działu pracy, czy będzie to sadownictwo, czy warzywnictwo, pasieka, drób lub dział hodowlany, czy specjalna kultura roślin, ziola, czy wreszcie różnego rodzaju spółdzielnie wytwórcze wymaga odpowiedniego wkładu, któremu nie zawsze chce wyjść naprzeciwko ojowska pomoc. Sądzę, że jest już wielki czas, aby obok dotychczasowych zabiegów organizacje młodzieżowe położyły też duży nacisk na przeprowadzenie metod pozwalających znaleźć środki na takie akcje i wytworzenie nastrojów na wsi pozwalających dorastającej młodzieży na prowadzenie działań pracy w ojowskich gospodarstwach.

Chciałbym nakłonić was jako najpoważniejszą organizację młodzieżową wsi do tego abyście w swej pracy to zagadnienie stojące przed nami wzięli na warsztat i przyczynili się do tego, abyśmy mogli tej wielkiej wiejskiej młodzieży gromadzić możliwie dopomóc w przejściu do życia praktycznego, które musi zmienić rzeczywistość Polski na lepszą.”

Następnie wygłosił przemówienie powitalne prezes PAL sen. W. Sieroszewski, który wskazał, iż organizacja młodzieży wiejskiej oprócz dbania o coraz wyższy poziom kultury rolniej, wiadomości fachowych winna w szerokim zakresie kultywować wśród szerokiej mas chłopiejskiej sztukę polską i kulturę.

Zjazd wysłł depesze hołdownicze do P. Prezydenta R. P. i Marszałka Świątobliwego-Rydzę.

NA MARGINESIE

Zapowiedź uregulowania nauczycielskiego dodatku mieszkaniowego

Pan wicepremier Kwiatkowski na otwarciu tegorocznej sesji budżetowej Sejmu dotknął jednego z bardzo ważnych i palących zagadnień naszego życia, a mianowicie — dodatku mieszkaniowego dla nauczycieli szkół powszechnych. Problem ten nie tylko żywo interesuje nauczycielstwo, bo wiąże się z kwestią wypłacania na czas uposażenia nauczycielskiego, ale jednocześnie

dotyczy najżywniejszych interesów gospodarczych i finansowych samorządu terytorialnego.

Sprawa dodatku dla nauczycieli — pisał „Gazeta Polska” — urosła w ostatnich latach do kwestii, którą należało co najgrychlej unormować. Pan wicepremier autorytatywnie twierdził, że skarb Państwa, przejmując na siebie częściowo obowiązek wypłaty dodatku mieszkaniowego,

nie ma najmniejszego zamiaru pogarszać materialnej egzystencji nauczycielstwa.

Z tego oświadczenia wynika, że rząd w całej pełni zdaje sobie sprawę z ciężkiej sytuacji w jakiej znalazło się nauczycielstwo i że będzie dążył do utrzymania dotychczasowego stanu uposażenia, modyfikując jedynie sprawę wypłaty dodatku mieszkaniowego.

Oświadczenie p. wicepremiera zawiera dwa zasadnicze momenty, które należy podkreślić: 1) przejęcie przez skarb Państwa wypłaty dodatku mieszkaniowego, który to ciężar od 1931 r. przerzucony został na związki samorządowe; 2) zapowiedź, że przejęcie przez skarb państwowy ciężarów winno ułatwić tak zarządom miast jak i gminom wiejskim, wypełnienie zasadniczego zadania, jakie ciąży na samorządzie terytorialnym, a mianowicie budowy szkół i mieszkań dla nauczycieli.

Tego rodzaju postawienie sprawy i takie astosunkowanie się do niej rządu, każe żywić nadzieję, że

tak związki samorządowe jak szkoły i nauczycielstwo odniosą realne korzyści. Gminy wiejskie najbardziej były zainteresowane tą sprawą. Dodatek mieszkaniowy dla nauczycieli w biedniejszych gospodarczo gminach wiejskich stanowił pokaźną sumę w budżecie i nie pozwalał na intensywniejszą gospodarkę i planową pracę w zakresie samorządu terytorialnego.

Na tego rodzaju postawieniu sprawy zyska i nauczycielstwo. W tej chwili sytuacja jest taka, że niektóre gminy — a jest ich duży procent — zalegają z wypłatą dodatku od kilku lat. Nauczyciel w dotychczasowym stanie rzeczy

był narażony na rozmaite upokorzenia i przykrości,

co w sumie dawało pewne zadrażnienia i wprowadzało niezbyt przyjemną atmosferę w stosunkach między zarządnymi gmin a nauczycielstwem.

Reforma wypłaty dodatku mieszkaniowego wysunięta przez p. wicepremiera, to sprawa nie tylko finansowej natury, ale przede wszystkim prestiżowej.

— jest to przywrócenie autorytetu nauczycielowi.

Nie będzie nauczyciel narażony na ustawiczne chodzenie i wychylanie w kancelariach gminnych, by otrzymać ciężko zapracowany i należny mu grosz. Był już najwyższy czas, by sprawa tak bardzo przykra w życiu nauczycielskim znalazła odpowiednie rozwiązanie. Rząd i społeczeństwo winny dążyć do tego, by nauczycielowi stworzyć takie warunki życia, w których mógłby spełnić jak najlepiej swą misję wychowawczą.

Świat nauczycielski jest wdzięczny p. wicepremierowi, że to piękne zagadnienie postawił w tak mocnej i zdecydowanej formie i wierzy, że sprawa ta na plenum Sejmu znajdzie odpowiednie rozwiązanie.

Przejęcie nauczycielskiego dodatku mieszkaniowego przez skarb Państwa nastąpiłoby etapami.

W pierwszym okresie zostałaby przyjęty obowiązek wypłaty dodatku od gmin wiejskich, co wyniosło by około 5,7 mln zł.

Uregulowanie tej sprawy nie powinno odsunąć na dalszy plan budowy gmachów szkolnych i mieszkań dla nauczycieli przewidzianej w planach gospodarczych i inwestycyjnych związków samorządowych. Byłoby pożądanym by sumy wypłacane nauczycielstwu jako dodatek mieszkaniowy stanowiły podstawę do tworzenia funduszy na budowę szkół i mieszkań dla nauczycieli.

Musimy wreszcie wejść w stadium racjonalnego rozwiązania sprawy budownictwa szkolnego.

Redakcja musi z dala siebie sprawę z cięż-

kich warunków w jakich żyje i pracuje nauczyciel polski. Brak jasnych i przestronnych izb szkolnych, brak mieszkań dla nauczycieli i ich rodzin — to zagadnienie wobec którego obojętnie przejść nie wolno. Za częste są wypadki, że nauczyciel polski we wsi, w której uczy, nie może znaleźć dla siebie i swej rodziny kąta, mieszka o kilka kilometrów, w mieszkaniach bez podłóg i bez prymitywnych urządzeń.

Przejęcie wypłaty dodatku mieszkaniowego przez skarb Państwa ułatwi zarządom gminnym odpowiednie zaopatrywanie szkół w niezbędne pomoce naukowe i w najkonieczniejsze urządzenia szkolne.

Sytuacja pod względem wyposażenia szkół szczególnie w gminach wiejskich jest rozpaczliwa.

Nauczycielstwo własnym wysiłkiem a często i za własne pieniądze kupowało i nabywało te pomoce, bez których nie można prowadzić racjonalnej pracy w szkole. Jakkolwiek w myśl ustawy o zakładaniu i utrzymywaniu szkół powszechnych samorząd terytorialny ma obowiązek wyposażać szkoły pod względem materialnym, to jednak wskutek nadmiernych obciążeń i kryzysu nie mógł podołać tym obowiązkom. Obecnie i te braki tak przykre i dotkliwie z punktu widzenia dobra szkoły muszą ulec zmianie na lepsze.

Restauracja „ADRIA” Sosnowiec
BAR-COCTAIL
vis a vis dworca
Tel. Zarządu 62-543 Tel. sali 62-717

CAŁKOWICIE ZMIENIONY

PROGRAM
IMPREZ
ARTYSTYCZNYCH

W ZIELONEJ i SREBRNEJ SALI

NOWOŚĆ

Bar á la Hawelka

Najlepsza kuchnia na terenie Zagłębia Dąbrowskiego i Górnego Śląska

Radioodbiorniki rodzimej produkcji
oraz części zapasowe

„ELRAFO” Sosnowiec Dzia 26 tel. 62241

PATEFONY
sprężynowe i elektryczne
PŁYTY, APARATY I PRZYBORY
FOTOGRAFICZNE, ŻYRANDOLE, LAMPY, MATERIAŁY INSTALACYJNE ELEKTR. KOMPLETY CHOINKOWE.

KRONIKA ZAGŁĘBIA

KALENDARZ DNIA

Wtorek

21

Grudzień

Tomasza ap., Seweryna, Jana
Słowiański: Tomisława bl.
Słońca wsch. 7.43, zach. 15.25
Księżyc w. 20.37, zach. 9.50

HISTORIA PODAJE:

1658 Zwycięstwo hetm. Czarnieckiego nad Szwedami pod Goldyną.

1801 Urodził się Tomasz Zan, przyjaciel Mickiewicza.

1925 Zawarcie paktu w Locarno.

PRZYSŁOWIA:

Kiedy spaść, to z dobrego konia.

AFORYZMY:

Do małej karczmy dadzą się wnieść wielkie dobra.

Kina w Sosnowcu grają dziś

ZAGŁĘBIE: „Detektyw z Honolulu”.

PATRIA: „Kid Galahad”.

EDEN: „Dwa urwisy” i „Salve Regina”.

× ZAMIAST ŻYCZEŃ ŚWIĄTECZNYCH I NOWOROCZNYCH na gwiazdkę dla dzieci bezrobotnych złożyły pp. starostostwo J. Boxowie zł. 20, inż. M. Laubitzowie zł. 15 i Klinkiemnia „Gródków” zł. 100.

Teatr Miejski w Sosnowcu

Dziś we wtorek, o godz. 20.30 — doskonała komedia w 3 aktach Stefana Kiedrzyńskiego p.t. „Serce na wolności”. Duża doza humoru przeobrażone sytuacje, żywa akcja i świetna gra artystów, składają się na widowisko godne ujrzenia Dyrekcja teatru, chcąc uprzystępnąć jaknajszerszym rzeszom publiczności ujrzenie tej świetnej komedii, wprowadza jako prezent gwiazdkowy ulgowe bony, które znaleźć można w dzisiejszym numerze pisma.

Teatr w Katowicach

REPERTUAR

Wtorek 21 bm. godz. 19 — Teoria Einsteina
Środa 22 bm. godz. 20 — Teoria Einsteina
Czwartek 23 bm. godz. 19 — Teoria Einsteina.

MAGAZYN GALANTERII MĘSKIEJ

„EDWARD”

WŁ. MARIA MISIÓRSKA

tel. 62-405

Poleca duży wybór bielizny, swetry, kapelusze, krawaty.

CENY NISKIE!

Sprzedaż za gotówkę i na kupony.

Młodzież w święta

BĘDZIE ODPOCZYWAĆ

Kuratoria szkolne wydały przypomnienie do dyrekcji szkół średnich i powszechnych, w sprawie zakazu przeciągania młodzieży szkolnej w okresie ferij Bożego Narodzenia dodatkowymi pracami.

Z uwagi na to, że zimowa przerwa w zajęciach przeznaczona ma być na wypocinek, nie jest pożądane zadawanie dodatkowych prac piśmiennych uczniom.

PRAKTYCZNE

PODARUNKI NA GWIAZDKĘ!

jak: zegarki damskie, męskie, pierścionki, bransoletki, plastery, nakrycia stołowe, przedmioty ozdobne na biurka i stoliki oraz wszelką biżuterię w wielkim wyborze po cenach b. przystępnych — poleca:

J. Bocianowski i Syn

DĄBROWA GÓRŃ, 3-GO MAJA 10

tel. 6-83-86.

5563

„Gwiazdka”

dla biednych dzieci

W DĄBROWIE GÓRNICZEJ

Miejski komitet opieki nad dziećmi i młodzieżą w Dąbrowie Górn. organizuje dziś i jutro „gwiazdkę” dla najbardziej potrzebujących dzieci szkół powszechnych.

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia — 1500 dzieci zostanie obdarowanych paczkami żywnościowymi. Niezależnie od tego najbardziej potrzebującym zostanie rozdane ciepła bielizna oraz 300 par nowych bucików.

„Gwiazdki” zostaną zorganizowane przy poszczególnych szkołach i przedszkolach.

Wypada nadmienić, że niezależnie od tego Magistrat obdarzył 50 dzieci z przedszkola miejskiego paczkami żywnościowymi i słodyczami, zaś Z.P.O.K. z okazji „gwiazdki” daje 140 dzieciom podarunki gwiazdkowe, składające się z paczek żywnościowych, rękawiczek, pończoch i ciepłej bielizny.

Jutro w sali Akcji katolickiej o godz. 10.30 Panie Wincentki rozdziela biednym ze Stow. św. Wincentego opłatki, struclę, herbatę, mydło i łakocie dla dzieci na „gwiazdkę”.

— 000 —

Zebrań inżynierów
ŚLĄSKA I ZAGŁĘBIA DĄBR.

Dnia 22 bm. o godz. 19 w sali Domu Oświatowego w Katowicach (ul. Francuska 12) odbędzie się zebrań członków wszystkich organizacji inżynierskich, pracujących na terenie Śląsko-Dąbrowskiego Zagłębia Węglowego.

Na porządku dziennym: omówienie projektu nowelizacji ustawy o tytule inżyniera.

Najmilszym podarkiem

NA GWIAZDKĘ!

to PIĘKNA TOREBKA DAMSKA,

PORTFEL, TECZKA,

PORTMONEK, NESSESER

5333 lub t. p. drobiazgi z firmy

PIECHOCKI

Pracownia Wyrobów Skórzanych

i Przybórów Podróżnych

SOSNOWIEC DĄBROWA

Warszawska 6 Sobieskiego 23

Tel. 63.052 Tel. 68.234

OBSTALUNKI — REPARACJE

CENY REKLAMOWO NISZKIE.

10 tys. zł. na pomoc zimową

OD POLSKICH ZAKŁADÓW

PRZEMYSŁU CYNKOWEGO

Jak wiadomo, zbiórka na „Pomoc zimową” na terenie woj. kieleckiego trwa od paru tygodni. Pisałszy już przed trzema dniami o zrozumieniu wielkiej potrzeby chwili jaką jest „Pomoc zimowa” i wnoszeniu przez niektóre zakłady z terenu naszego województwa większych sum na ten cel niż w roku ub.

Do liczby tych zakładów zaliczyć możemy również „Polskie Zakłady Przemysłu Cynkowego w Będzinie”, które zadeklarowały na „Pomoc zimową” — 10 tys. zł., sumę znacznie większą niż w ub. roku. Wzorem połowę tej sumy tj. 5 tys. zł. dyrekcja zakładów wpłaciła do miejskiego komitetu pomocy zimowej w Będzinie, pozostałą zaś kwotę przekaże w najbliższych dniach.

LAKIERY
NU-ENAMEL

światowej sławy lakiery dla wszyst-

kich. Wyłączne Przedstawicielstwo

f. „COLUMBIA”

wł. Eugeniusz Maśląg

Specjalny skład farb i lakierów

Sosnowiec, Mościckiego Hale Rozwoju

tel. 612-87. 5762

500 dzieci -- przy choince

Pożyteczna działalność Miejskiego Komitetu opieki nad młodzieżą i dziećmi w Sosnowcu

Wczoraj w Domu Społecznym w Sosnowcu staraniem Miejskiego Komitetu opieki nad dziećmi i młodzieżą urządzona została choinka dla 500 najbardziej potrzebujących. W dużej sali Domu Społecznego zasiadła dziesiątka kregiem dookoła pięknej choinki. Na miłą tę uroczystość przybył prezydent Kaczkowski, zarząd Miejskiego Komitetu opieki nad młodzieżą i dziećmi w osobach: prezeski p. Komiecznej, wiceprzewodniczącej p. Kaczkowskiej i p. Almstaedtowej, sekretarza p. Kisiela, inspektor szkolny p. Luchowicz, kierownik szkoły p. Barański, przedstawiciele prasy, przedstawiciele kół opieki rodzicielskiej. Przemawiała do dzieci p. Gurtzmanowa z niezwyklej oddaniem zajmująca się akcją pomocy dla najbardziej potrzebujących. Następnie dzieci popisywały się monologami, tańcami, śpiewem. Bardzo wdzięcznie wykonany został polonez, a dziarsko odtąńczono krakowiaka. Po zabawach i popisach dzieci otrzymały smaczny podwieczorek (kakao, ciasto) a prócz tego każde z nich otrzymało do domu paczkę z piernikami, cukierkami i jabłkami.

Kilka słów trzeba powiedzieć o Miejskim Komitecie nad dziećmi i młodzieżą. (W skład zarządu prócz wspomnianych wyżej osób wchodzi jako skarbnik mgr J. Zarzycki i przedstawiciel miejskiego Wydziału opieki społecznej p. Baradziej). Miejski komitet zajmuje się stroną administracyjną, opiekuńczą i rejestracyjną. Dzieci korzystają z 12 świetlic, w których uczą się, pracują i bawią, a prócz tego są dożywiane. Dożywianie finansuje Ubezpieczalnia Społeczna. Dzieci otrzymują codziennie pożywne zupy, chleb z masłem lub marmeladą, mleko i t.p., w zależności od wieku i stanu zdrowia.

W każdej świetlicy znajduje się kwalifikowana kierowniczka, która opiekuje się dziećmi. Nadmienić trzeba, iż dzieci te mają przeważnie rodziców bezrobotnych i warunki mieszkaniowe takie, iż w domu nie mogłyby się uczyć. Jednym słowem wyjątkowa niedza.

Na wczorajszej choince, rozmawiałem z małym Wawrzynem. Ojciec bezrobotny, rodzina składa się z kilkoro osób. Mały Wawrzek ma 14 lat. Jest smutny i blady. Ubranko wygląda względnie porządnie. Ale... mały Wawrzek — pod granatowym, wypłowiałym mundurkiem... nie ma koszuliny.

Na 500 dzieci, będących wczoraj w Domu Społecznym, jak mnie poinformowano — większość zapewne nie miała bielizny. A ileż miało — buciki i pantofelki — podziurawione! Działalność Miejskiego komitetu — to jedna z najdonioślejszych działalności społecznych. Być może, iż gdyby istniała możliwość zaprezentowania społeczeństwu zamieszkiwemu wczorajszej gromady „dzieci — niedzy” — otfiarność w ub. niedzielę byłaby znacznie większa.

W jednej ze świetlic (przy ul. Kołłątaja 17) prowadzonej przy współudziale Związku pracy obywateli — znajduje się z górą 50

dzieci, o których można powiedzieć, iż bezdomnymi, mieszkają bowiem w t. zw. „Abisymii” — a więc w skleponych budach lub ziemiankach. Te dzieci przebywają cały dzień w świetlicy ucząc się lub bawiąc, otrzymując całodziennie wyżywienie. One, w noc wigilijną, marzyć będą nie o zabawkach, nie o przyjemnościach, a aby zamieszkać jako tako, aby nie marznąć w nocie zimowej, aby nie być głodnymi. Świetlica, w której gromadzi się ta wyjątkowa biedota opiekuje się p. Strzeszewska,

a prowadzi p. Drożdżówna.

Nad całością administracyjną — opiekuńczą w akcji Miejskiego komitetu opieki nad młodzieżą i dziećmi poza zarządem czuwają p. Gurtzmanowa i p. Medlecka. Zarząd natomiast przejawia ogromną energię w zdobywaniu funduszy, odzieży i t.d. Wiele współdziałała w tej akcji kierownictwa szkół i harcerstwo. Na podkreślenie zasługuje najbardziej pozytywne i życzliwe ustosunkowanie się Ubezpieczalni Społecznej.

CERA TEUSTA wymaga bezwzględności KINEMU SETA PERFECTION

Zakaz należenia i współdziałania z niezależną socjalistyczną partią pracy

Na terenie całego woj. Kieleckiego rozplakatowane zostało obwieszczenie p. wojewody dr Dziadosza o zakazie należenia do uznanej za organizację nielegalną niezależnej socjalistycznej partii pracy.

Treść wspomnianego zalecenia podajemy poniżej w pełnym brzmieniu:

„Istniejąca od 1924 r. niezależna socjalistyczna partia pracy, przekształciwszy się w przybudówkę Komunistycznej Partii Polski, w toku swej działalności szerzyła hasła komunistyczne, dążąc do obalenia obecnego ustroju państwowego w myśl wskazań Kompartii a wprowadzenia ustroju radzieckiego.

Zbrodnica działalność tej partii została potwierdzona licznymi faktami.

Wobec powyższego Pan Minister Spraw Wewnętrznych, jako powołany do czuwania nad

bezpieczeństwem i spokojem Państwa i za nie w całej pełni odpowiedzialny, nie mogąc dalej tolerować tej organizacji spiskowej, postanowił uznać niezależną socjalistyczną partię pracy; jako organizację nielegalną i zakazał należenia do niej lub współdziałania z nią.

Ostrzegam przeto ludność przed należaniem do tej partii i przed braniem jakiegokolwiek udziału w jej działalności, mającej na celu wywołanie przewrotu społecznego.

Oświadczam, że każdy, kto mimo tego ostrzeżenia, będzie nadal należał do niezależnej socjalistycznej partii pracy lub z nią współdziałał, zostanie z całą surowością prawa pociągnięty do odpowiedzialności karnosądowej.

Wojewoda: (—) Dr Władysław Dziadosz.

Czas to pieniądz:

Uruchomione w barze śniadankowym maszyną elektryczną z gotowymi, smaczными i tanimi potrawami

Duży obrót — mały zysk

BAR ŚNIADANKOWY i RESTAURACJA DZIENNA

„SAVOY” tel. 61.901

Wyborowa 25 gr., piwo 30 gr., kasałka od 25 gr. ZAPRASZANY NA RYBK
Porcje z maszyny od 50 gr., obiad z 3 dań 1.20. | ŚWIĄTECZNE
PODZIEMIA „SAVOY” U” TEL. 61.904
Koncert od godz. 20.30 Występy artystów od 23.30

Sąd zatwierdził kary nałożone przez inspektora pracy

Sąd okręgowy w Sosnowcu rozpatrywał ostatnio kilka spraw naskutek wniesionych odwołań od orzeczeń inspektora pracy w Sosnowcu.

We wszystkich wypadkach sąd zatwierdził kary nałożone przez inspektora pracy, zwiększając przy tym grzywny i obciążając oskarżonych kosztami postępowania sądowego.

Skazano: Karpowicz Jana, właściciela zakładu fryzjerskiego w Sosnowcu — za zatrudnianie młodocianych bez zezwolenia inspektora pracy z 50 grzywny i 20 zł opłaty sądowej (kara nałożona przez inspektora pracy wynosiła zł 20); Niciaza Fuella, właściciela zakładu krawieckiego w Sosnowcu — za przekroczenie ustawy o czasie pracy z 200 grzywny i 20 zł opłaty sądowej (kara nałożona przez inspektora pracy wynosiła zł 50); Tiggerman Chaję, właściciela zakładu krawieckiego w Sosnowcu przy ulicy Debliskiej 15 za przekroczenie ustawy o czasie pracy z 200 grzywny i 20 zł opłaty sądowej (kara nałożona przez inspektora pracy wynosiła zł 50); Gutmana Abrama, kupca w Będzinie przy uli-

cy Kołłątaja 32 — za przekroczenie ustawy o czasie pracy z 200 i 20 zł opłaty sądowej (kara nałożona przez inspektora pracy wynosiła zł 50); Widere Ireneusza, kierownika cegielni w Będzinie — za przekroczenie ustawy o czasie pracy z 200 grzywny i 20 zł opłaty sądowej (kara nałożona przez inspektora pracy wynosiła zł 200) oraz za niewydatowanie książeczek obrachunkowych robotnikom z 75 grzywny i 750 opłaty sądowej (kara nałożona przez inspektora pracy wynosiła zł 75); Frajbergera Moszka, właściciela zakładu ślusarskiego w Będzinie — za przekroczenie ustawy o czasie pracy z 200 i 20 zł opłat sądowych (kara nałożona przez inspektora pracy wynosiła 50 zł); Liduka Daniela, właściciela piekarni w Grodźcu — za przekroczenie ustawy o czasie pracy z 200 grzywny i 20 zł opłat sądowych (kara nałożona przez inspektora pracy wynosiła zł 50); Zawartko Jana, właściciela piekarni w Grodźcu — za przekroczenie ustawy o czasie pracy z 200 grzywny i 20 zł opłat sądowych (kara nałożona przez inspektora pracy wynosiła zł 50).

Uzbrojony bandyta

Aresztowany na ul. Modrzejewskiej w Sosnowcu

W swoim czasie donosiliśmy o napadzie rabunkowym, dokonanym dn. 10 ub. m. na mieszkankę Julii Potępy w Dąbrowie przy ulicy Szopena.

Uzbrojony bandyta, steroryzowany Potępą, zrabował jej pieniądze, przechowywane w mieszkaniu po czym zbiegł.

Prowadzone przez kilka tygodni dochodzenie i poszukiwania doprowadziły do ujęcia sprawcy napadu. Rahusia, którym okazał się niejaki

Jan Kuczera aresztowano onegdaj rano na ulicy Modrzejewskiej w Sosnowcu.

Bandyta został tak niespodziewanie zaskoczony, że nie mógł nawet myśleć o ucieczce ani o stawianiu oporu, chociaż w chwili aresztowania był uzbrojony w rewolwer.

Ujęty Kuczera poszukiwany był od dłuższego czasu również przez sąd grodzki w Będzinie i Dąbrowie.

Do zatrzymanego Kuczere przekazano do dyspozycji władz sądowych.

PRZYPUSZCZAMY, ŻE PRZYSŁUŻYMY SIĘ NASZYM CZYTELNIKOM..

Jeżeli już obecnie zwrócimy ich uwagę na skutki zaziębienia. Każde zaziębienie, choćby początkowo nawet bardzo nieznaczne, może w dalszym swym przebiegu doprowadzić do przykrych zaburzeń i powikłań. Zaziębienie osłabia organizm, który wówczas łatwo ulega szkodliwym wpływom różnych zarazków chorobotwórczych.

Leczenie zaziębienia już od samego początku za pomocą wypróbowanego środka leczniczego jest jednocześnie najszybszym i najskuteczniejszym sposobem pomagania organizmowi w jego walce obronnej z czynnikami chorobotwórczymi.

Najlepsze wyniki lecznicze daje tu powszechnie znana „Aspirina” w tabletkach. O tym zaś, że tabletki Aspiryny powinny mieć wytłoczony napis krzyżowy „Bayer” nie potrzebujemy tu chyba specjalnie wspominać. 5777

MASZYNKI do CHLEBA
MIĘSA
BUZEK
MAKU
MELNICKI
do
KAWY
WAGI — ODWAŻNIKI

METALURGIA

właśc. STEFAN KLIMASZEWSKI
SOSNOWIEC, WARSZAWSKA 8 tel. 61790

Sprawa oczyszczania BĘDZINA

Prezydent miasta Będzina p. mgr. A. Izydorczyk wraz z inż. Winterem był wczoraj w Tarnowskich Górach na ślasku, gdzie zapoznał się bliżej z budową stacji oczyszczania ścieków.

Jak wiadomo, Będzin buduje u siebie stację oczyszczania ścieków, więc też komisja ta pojechała zbadać najnowsze urządzenia, jakie zaprowadzono w Tarnowskich Górach, by w Będzinie je móc zaprowadzić.

—o—
X SŁUŻĄCA — ZŁODZIEJKĄ. Policja zatrzymała niejaką Topolską Jadwigę z Grodźca, która będąc na służbie u krawca Bańskiego w Będzinie (Kościołszki 64) skradła mu materiał na ubranie. Zatrzymaną przekazano władzom sądowym.

TORBY, PLECAKI MYSLIWSKIE
PASY NABOJOWE
FUTERAŁY NA BRON
KAGANCE, OBROZE, SMYCZE

W wielkim wyborze — Najkorzystniej kupić można w

Pracowni Wyrobów Skórzanych i Przyborów Podróżnych

PIECHOCKI

SOSNOWIEC | DĄBROWA GÓR.
Warszawska 6. | Sobieskiego 23.
Tel. 63.052 | Tel. 682-84

Obstalniki — Reperacje. 5085

PROGRAM RADIOWY

KONCERT SYMFONICZNY ZE LWOWA

We wtorek dnia 21 bm. o godz. 21.15 transmitują wszystkie rozgłośnie polskie ze Lwowa koncert symfoniczny w wykonaniu lokalnej orkiestry symfonicznej pod dyrykcją Ignacego Neumarka, polskiego kapelmistrza przebywającego stale w Holandii. Na program koncertu złożą się utwory następujące: Schumann uwertura „Manfred”, Mozart — Symfonia f-dur („Linzersymphonie”) oraz Czajkowski „Thema con variazioni” z suity nr. 3.

WTOREK 21 GRUDNIA

6.15 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”. 6.20 Gimnastyka. 6.40 Muzyka z płyt. 8.00 Audycja dla szkół. 11.15 Audycja dla szkół — „Świeła noc” — słuchowisko. Rachmaninow: Fragmenty z suity na dwa fortepiany (płyty). 11.57 Sygnał czasu, hejnał. 12.05 Audycja południowa. 13.00 Koncert żywe. 13.15 Rozmaitości muzyczne (płyty). 14.25 Wiadomości bieżące. 14.35 Wiadomości giełdowe. 14.35 Enzo de Muro Lomanto (płyty). 15.30 Wiadomości gospodarcze. 15.45 „Radio w szkole” — transmisja ze szkoły powszechnej w Warszawie. 16.05 Przegląd aktualności finansowo-gospodarczych. 16.15 Koncert orkiestry dętej. 16.50 Pogadanka aktualna. 17.00 „Schronica” — kolebka polskiego przemysłu naftowego” — pogadanka. 17.15 Koncert kameralny w wyk. Warszawskiego kwartetu. 17.50 „Owady na śniegu” — pogadanka. 18.00 Wiadomości sportowe. 18.15 Radio do słuchaczy. 18.25 Krótki koncert muzyki hiszpańskiej (płyty). 18.45 Pogadanka śląskiego Związku kółek rolniczych. 19.00 „Najprawdziwszy pisarz” (Józef Ignacy Kraszewski) — wieczór literacki. 19.30 Polska twórczość chóralna. 19.50 Pogadanka aktualna. 20.00 Koncert rozrywkowy w wyk. małej orkiestry P R z udziałem Czwórki Radiowej. Zapowiadane będą spikerzy — uczestnicy wielkiego konkursu zimowego. 21.15 Koncert symfoniczny. 22.15 Koncert muzyki lekkiej (płyty). 23.00 Pieśń (płyty).

KUPON ULGOWY

Okazicieli niniejszego kuponu za cenę jednego biletu na parter, wprowadzić może w dniu dzisiejszym do Teatru Miejskiego jedną osobę bezpłatnie.

Sosnowiec, dnia 21 grudnia 1937 r.

Kto się uchylał

OD ZASTĘPCZEGO OBOWIĄZKU SŁUŻBY WOJSKOWEJ

Wczoraj w starostwie powiatowym w Będzinie odbyła się rozprawa karna odwoławcza przeciwko tym, którzy zastępczy obowiązek służby wojskowej spełniali opieszale.

Zostali ukarani następujący mieszkańcy Będzina: Fiszel Mendel (Małachowskiego 16) grzywną 30 zł, Blajfer Mordka, talmudysta (Świętojańska 8) — 9 zł, Drozdek Chaim, talmudysta (Zawodzie 3) — 25 zł, Englert Izak, okulirnik (Małachowskiego 33) — 10 zł, Erlich Abe, kupiec (Pl. 3 Maja 11) — 100 zł, Glik Aron (Rybna 9) — 25 zł, Jeskowiec Józef, krawiec (Kołłątaja 12) na 7 dni bezwzględnej aresztu, Domb Lejb, ekspedient (Kołłątaja 44) — 10 zł, Bergier Jojnes, talmudysta (Małachowskiego 2) — 150 zł, Bergier Berysz (Małachowskiego 7) grzywną 100 zł.

Teatr ludowy w Dąbrowie Górniczej

40 przedstawień rocznie

Dąbrowa Górnicza, jako ruchliwy ośrodek życia kulturalnego, może się pochlubić znacznym dorobkiem w dziedzinie teatru ludowego. Starsi mieszkańcy miasta pamiętają występy przedwojennego

Dąbrowskiego Towarzystwa Dramatycznego, które wystawiło szereg sztuk nie tylko w Dąbrowie Górniczej, ale w Będzinie, Niemcach, Zabkowicach, Zawierciu. Tu powstała jedna z ciekawszych sztuk regionalnych, napisana przez robotnika Łobzowskiego p.t. „W świat”, która tu była po raz pierwszy wystawiona, a która, niestety, do dziś dnia nie została jeszcze wydana drukiem.

W czasie wojny ruch teatralny zmalał, aby z żywiołową siłą rozwinąć się w okresie po odzyskaniu niepodległości. W tym czasie działały sekcje sceniczne przy różnych organizacjach np. kolejarzy, rzemieślników, robotników, urzędników, wystawiając szereg sztuk regionalnych, obyczajowych i historycznych. Obecnie najbardziej ruchliwymi organizacjami, kultywującymi u siebie teatr ludowy, są: Kolejowe Przysposobienie Wojskowe, Katolickie Stowarzyszenie młodzieży męskiej i żeńskiej, chór kościelny, komitety ludowy kościelny, sekcje sceniczne i Towarzystwo Uniwersytetu Robotniczego. W latach ubiegłych pracowały jeszcze: Robotniczy In-

stytut Oświaty i Kultury im. Stefana Żeromskiego (obecnie nic nie słychać o działalności sekcji scenicznej), Związek młodzieży pracującej „Jedność” (obecnie w Będzinie), Sekcja sceniczna „Sokoła”, Teatr ludowy przy Towarzystwie przeciwgruźliczym (od kilku lat martwy), Koło młodzieży im. ks. Augustynika. Obecnie koła powyższe nie przejawiają żadnej działalności scenicznej, a szkoda, gdyż wszystkie miały stałą publiczność, która sy-

stematycznie uczęszczała na przedstawienia. Teraz wystawia się na terenie miasta przeciętnie około 25 sztuk, łożąc przedstawień wyraża się liczbą 40.

Widowiska powyższe gromadzą rocznie ponad 10000 ludzi.

Jeżeli chodzi o sztuki, które mają największe powodzenie, to należy wymienić utwory z życia św. św.: Barbary, Genowefy, Stanisława Kostki i „Jasełka”.

Nowe wydawnictwa

OKRES ŚWIĄT WIELKANOCNYCH: —

Domżał Józef: „Pan Zmartwychwstał”, misterium rezurekcyjne w 3 aktach, stron 82, cena 1.50 zł; GętarSKI Stefan Ludwik: „Pod mianem Judasza” (człowiek, który sprzedał Boga), misterium Pasyjne w trzech obrazach, stron 82, cena 1 zł; Rydz Robert: „Golgota” misterium w 10 odsł., cena 1 zł; Uccioni: Hosanna! Ukrzyżuj!, cena 1 zł.

POWSTANIE KOŚCIUSZKOWSKIE: — „Margot” — Racławice, obrazek z Kościuszkowskiego powstania w 4 aktach, stron 79, cena 1.00 zł.

POWSTANIE LISTOPADOWE: Orsza Tadeusz: „Emilia Plater” (panny w r. 1830) sztuka w 4 odsłonach, cena 2.00 zł.

WIDOWISKA REGIONALNE: Rydz Robert: „Kasine wesele”, widowisko regionalne w 5 odsłonach, cena 1.50 zł.

Zamawiać: Drukarnia i Księgarnia Towarzystwa św. Michała Archanioła w Miejscu Piastowym, nr. rozrachunku 1.

Na warsztacie

Dąbrowa Górnicza: Kolejowe Przysposobienie Wojskowe opracowują „Jasełka”; Stowarzyszenie Robotników Chrześcijańskich opracowuje „Jasełka”.

Zjazd

REŻYSERÓW - AMATORÓW

Dnia 15 stycznia 1938 r. o godz. 18 w lokalu Związku teatrów i chórów w Dąbrowie Górniczej (ul. M. Konopnickiej nr. 36) odbędzie się walny zjazd reżyserów - amatorów, pracujących na terenie Zagłębia.

Porządek dzienny: zagajenie i wybór prezydium; referat: Zadanie reżysera-amatora; sprawozdanie z działalności sekcji reżyserów; wybór władz sekcji; wolne wnioski.

Na zjazd powyższy zapraszamy również reżyserów z Olkusza, Sławkowa i Zawiercia. Termin zgłaszania ewentualnych referatów upływa w dniu 12 stycznia 1938 r.

Gdzie można

WYPOŻYCZYĆ KOSTIUMY

Dąbrowa Górnicza. Stowarzyszenie Robotników Chrześcijańskich ul. Tadeusza Kościuszki nr. 18; Kolejowe Przysposobienie Wojskowe ul. Kolejowa nr. 4; Towarzystwo Orkiestry i Lutni Górniczej pracowników Tow. Franko - Włoskiego, kop. „Paryż”.

Golonóg — Flora. Towarzystwo śpiewacze „Harmonia”, Dąbrowa Górnicza, kop. „Flora”

KOMUNIKATY

SKŁADKI CZŁONKOWSKIE. Przypominamy, że na mocy uchwały walnego zjazdu składki członkowskie zostały obniżone do 3 zł rocznie od zespołu. Zespoły, które do tej chwili nie należą do Związku, proszone są o nadesłanie deklaracji, wpisowego w wysokości 1 zł i 3 zł tytułem składki członkowskiej za rok 1938.

BIBLIOTEKA TEATRALNA liczy obecnie 130 tomów. Przypominamy, że z biblioteki mogą korzystać również i zespoły niezrzeszone.

FOTOGRAFIE Z KURSU REŻYSERSKIEGO. Prosimy tych wszystkich, którzy nie otrzymali fotografii z kursu reżyserskiego o nadesłanie swych adresów. Fotografie zostaną przesłane odwrotnie.

TEATR LUDOWY. Wszystkim zespołom radzimy zaabonować „Teatr Ludowy”, który obok prac czysto teoretycznych, zamieszcza szereg wskazówek praktycznych. Prenumerata roczna wynosi 5 zł. Pieniądże wpłacać: Instytut Teatrów Ludowych w Warszawie, ul. Reja 9, konto P.K.O. 19550. Tam można również nabywać stare roczniki w cenie 3 zł za tom.

KORRESPONDENCJE. Osoby, którym do brzo teatru ludowego leży na sercu, proszone są o nadsyłanie wszelkich komunikatów, sprawozdań i fotografii pod adresem Związku.

APEL DO ORGANIZACJI. Która z organizacji w terenie podjęła się zorganizowania małego sejmiku teatralnego? Związek wydeleguje własnych prelegentów.

INSTYTUT TEATRÓW LUDOWYCH mieści się w Warszawie przy ul. Mikołaja Reya nr. 9.

ADRES ZWIĄZKU TEATRÓW. Chórów i orkiestr ludowych pow. Będzińskiego: Dąbrowa Górnicza, ul. M. Konopnickiej nr. 36.

NASTĘPNY NUMER DODATKU ukaże się w m-cu styczniu 1938 r.

Pokłosie teatralne

DĄBROWA GÓRNICZA. Katolickie Stowarzyszenie młodzieży żeńskiej wystawiło „Świętą Barbarę” (dwa przedstawienia, widzów około 1000), Sekcja sceniczna przy Komitecie budowy kościoła Chrystusa - Króla wystawiła w „Domu Ludowym” na Florze „Żywot świętej Barbary”. (Widzów około 300).

SOSNOWIEC. Robotniczy Instytut oświaty i kultury im. Stefana Żeromskiego wystawił „Surdut i siernięgę”.

NIWKA. Towarzystwo muzyczno-dramatyczne wystawiło dramat p.t. „Górnicy”.

ŁAGISZA. Koło gospodyń wiejskich w Łagiszy - Glinicach wystawiło „Bosą królową”.

WOJKOWICE KOMORNE. Stowarzyszenie młodzieży katolickiej wystawiło „Bohaterkę chrześcijan”.

GOŁONÓG. Towarzystwo muzyczno-śpiewacze wystawiło „Komedie o człowieku, który redagował gazetę rolniczą” i „Jeden z nas musi się ożenić”.

ECHA

Brawo, harcerze częstochowscy! Pierwszą imprez - akademią dla żołnierzy zorganizowało w Częstochowie tamtejsze harcerstwo. W ten sposób harcerstwo przypłaciło zaszczyt utworzenia nowego typu imprez, organizowanych pod hasłem: „Społeczeństwo żołnierzy”. Która z organizacji weźmie przykład z harcerzy?

Cecylianki w Golonogu

Niedawno Towarzystwo śpiewacze „Harmonia” w Golonogu zorganizowało coroczną uroczystość ku czci patronki śpiewu św. Cecylii. Rano członkowie z orkiestrą na czele udali się do kościoła parafialnego na nabożeństwo podczas którego pienia religijne wykonał chór pod batutą p. Lijowskiego Leona.

Wieczorem w lokalu Towarzystwa odbyła się wieczorka, na której był obecny między innymi wiceprezes Podokręgu śpiewaczego p. Paweł Wachelko. Przemówienia wygłosili pp.: Wachelko, Mroziak i w imieniu Związku rezerwistów p. Sobczak. W części koncertowej wystąpił chór mieszany, który odśpiewał „Halo” Rączki oraz dwie pieśni ludowe: „Z tamtej strony jasioreczka” i „W karczmie”. Miłą i nieoczekiwaną uroczystość zakończono wspólną fotografią.

Przy sposobności zaznaczyć należy, że Towarzystwo już od wielu lat realizuje hasło rozpowszechniania Zagłębia. Praca społeczna koncentruje się w trzech sekcjach: chóralnej, orkiestralnej i scenicznej. Sekcja chóralna liczy 60 członków, sekcja orkiestralna (prowadzi p. Musiałik) — 30.

Ze swej strony życzymy Towarzystwu dalszych owocnych wyników w pracy.

Wizyty sąsiedzkie

W br. Koło Ogólnego Związku podoficerów rezerwy w Golonogu wymieniali sztuki z Kołem podoficerów rezerwy z Niemiec. Które zespoły czyniły to samo?

NA GWIAZDKĘ PIĘKNY UPOMINEK!

Dla wytwornej PANI: Biuzetka — Sweterek — Szlafroczek — Torebka — Parasolka — Puderniczka — Broszka — Bransoletka. Dla wytwornego PANA: Portfel — Portmonetka — Krawat w gwiazdkowym opakowaniu — Szal — Gietry — Bonjurka i t. p. poleca firma: 5660

I. ADAMIEC

Magazyn Galanterijny
Sesnowiec, ul. 3-go Maja 14
Tel. 63-155

Kwiaty balowe. — Wielki wybór chusteczek. — Sukieneczki dziecięce w dużym wyborze.

JASEŁKA

Kiedy wspomnienia, związane z życiem Chrystusa Pana na ziemi, były zbyt silne, chrześcijanie nie pragnęli umysłować sobie faktów z życia Zbawiciela, uważając to nawet za pewnego rodzaju profanację. Dopiero po upływie kilku wieków od śmierci Pana Jezusa duchowieństwo pragnęło dać wiernym szereg bezpośrednich przeżyć, które by z jednej strony pogłębiły wiarę, a z drugiej pozwoliły wiernym przeżywać co pewien okres czasu moment narodzenia Chrystusa. W ten sposób powstały jasełka, których genezy uczeni dopatrują się w fakcie ustawienia żłóbka w kościele Narodzenia w Betleem, dokonanego na rozkaz św. Heleny. Przy żłóbku od tego czasu biskup jerozolimski odprawiał mszę św. Rzymianie szybko przejęli ten zwyczaj, instalując podobny żłóbek w kościele Santa Maria Maggiore, gdzie papież w nocy odprawiał nabożeństwo.

Przy końcu IV wieku z inicjatywy św. Hieronima zbudowano w Betleem prawdziwą stajenkę. Tam też stworzono pierwsze misteria religijne, umysławiające szereg scen z życia Chrystusa Pana i Matki Boskiej.

Misteria powyższe szybko przeniosły się do Rzymu, gdzie wystawiano je we wszystkich kościołach w dniu Bożego Narodzenia, przed masą zwaną pasterką. Przed wielkim ołtarzem stawiano żłóbek, przy którym umieszczono

rzeźbione figury Matki Boskiej i św. Józefa. Przebrana za pasterzy młodzież wchodziła do kościoła, śpiewając radosne pieśni. Z czasem obok postaci pasterskich zjawiały się chóry anielskie, poganie, żołnierze rzymscy i żydzi.

Prawdziwym reformatorem misterion religijnych stał się św. Franciszek z Asyżu (1182—1226), urządzając po raz pierwszy wspaniałe widowisko jasełkowe w Grocie w Grecio. W stajence umieszcł woła, ośła, zgromadził okolicznych wieśniaków, wywodził chóry i w ten sposób stał się niejako ojcem średniowiecznych jasełek. Oczywiście misteria powyższe gromadziły tysiące okolicznych wieśniaków, którzy łącznie z aktorami przeżywali fragmenty z życia Chrystusa. Sława misterii franciszkańskich rozeszła się po całym ówczesnym świecie, budząc wszędzie zainteresowanie, a zwłaszcza tam, gdzie osiedlili się franciszkanie, mistrzowie w organizowaniu religijnych widowisk.

W Polsce po raz pierwszy wystawiono jasełka w r. 1232 w Krakowie, gdzie z woli Bolesława Wstydliwego osiedlili się OO. Franciszkanie.

Jednakże wyobraźnia ludzka pragnęła objąć nie tylko fragmenty, związane z narodzeniem Chrystusa, ale całe jego życie, ilustrowane cytatai z Biblii lub przekazywane z pokoleń na pokolenie drogą tradycji. Jasełka zaczęły się rozrastać, wchłaniając w siebie postać Heroda, biblijnych faryzeuszów, mędrców, trzech magów. Z czasem i to nie wystar-

zało. Obok scen z Nowego Testamentu widzimy szereg wypadków, zaczerpniętych ze Starego Testamentu. Przed oczyma widzów przesuwały się postacie Adama i Ewy, Abrahama, Noego i in. Tak więc widowiska, związane ściśle z narodzeniem Chrystusa Pana, przekształciły się w wspaniałe misteria religijne.

Już teraz z kościołów wywędrowały jasełka na cmentarze kościelne, gdyż w związku z rozbudowaniem treści trzeba było pomyśleć o dekoracjach i lepszej oprawie wzrokowej. Również i treść, dotychczas ściśle religijna, zaczęła nabierać charakteru świeckiego przez dodawanie postaci alegorycznych, a nawet sobowtórów ludzi żyjących. Obok treści religijnej, poważnej, zjawiały się fragmenty humorystyczne, które często naruszały powagę miejsca świętego. Gdy jasełka jeszcze bardziej nabrały charakteru świeckiego, władze kościelne w początkach XVI stulecia zabroniły wystawiania misterion w kościołach.

To zarządzenie władz kościelnych spowodowało pośrednio dalszy rozwój widowisk jasełkowych, gdyż domorośli aktorzy, nie krepowani obcą inicjatywą, potworzyli wędrownie trupy jasełkowe, które wędrowały po całym kraju, wystawiając widowiska na rynkach i placach targowych. Łaciński tekst zmieniono na narodowy, co między innymi przyczyniło się do spopularyzowania jasełek w Polsce. Od tej chwili jasełka nabierają charakteru czysto polskiego. Obok osób biblijnych zjawiają się przedstawiciele społeczeństwa polskiego. Zja-

wia się zwłaszcza popularny żyd, żołnierz, samochwał, szewc-pijaczyna, szlachcic, Turczyn, Tatarzyn, Litwin, rzemieślnicy, kupcy. Na scenie ukazują się w narodowych strojach budząc powszechny entuzjazm i zainteresowanie. Te też jasełka natchnęły Lucjana Rydla do napisania „Betleem polskiego”. W chwili obecnej jasełka są odgrywane w okresie od 25 grudnia do 2 lutego.

W okresie świąt Bożego Narodzenia można spotkać z zopkarzy, którzy wędrują z miasta do miasta, dźwigając na plecach miniaturowy teatrzyk t. zw. szopkę. Szopka naśladuje włoski teatr marionetkowy. Zamiast figur na tle uszkiełkowej szopki, występują lalki, za które śpiewa i mówi szopkarsz. Największą sławę uzyskała w Polsce szopka krakowska.

Oprócz zopkarzy wędrują jeszcze t. zw. herody, które są również pozostałościami dawnych widowisk religijnych.

Mali chłopcy chodzą z gwiazdą. Jeśli chodzi o Zagłębie, to w okresie świąt Bożego Narodzenia różne stowarzyszenia o charakterze religijnym wystawiają jasełka.

W ostatnich czasach można spotkać zopkarzy, którzy budują nieraz naprawdę pomysłowe szopki. Starsza młodzież, a często nawet ludzie zupełnie dojrzały, organizuje herodów i urządza widowiska po restauracjach, większych sklepach, na placach. Trzeba przyznać, że niektóre są naprawdę udatne.

Młodzież ze szkół powszechnych chodzi z gwiazdą i turoniem.

Aresztowanie dwóch uzbrojonych cyganów doprowadziło do zlikwidowania szajki złodziejskiej

Onegdaj około godz. 11 wieczorem patrol policyjny posterunku w Strzemieszyczach natknął się w pobliżu mostu kolejowego na dwóch osobników, którzy na widok policyjny usiłowali szybko oddalić się.

Osobnicy ci, którymi okazali się dwaj cyganie: Henryk Majewski i Roman Julian Cybulski, zamieszkali na kolonii Podlesie w Gołogogu, zostali zatrzymanymi i doprowadzeni na posterunek.

Obaj zatrzymanymi cyganie uzbrojeni byli w nabite na ostro rewolwery oraz zapatrzeni w worki i narzędzia złodziejskie.

Obaj uzbrojeni cyganie wybierali się na wyprawę złodziejską, w której przeskoczyli im policja.

Obu cyganów przekazano do dyspozycji władz śledczych, które prowadzą dalsze dochodzenie.

W związku z aresztowaniem dwóch cyganów w Strzemieszyczach policja przeprowadziła rewizję w obozie cygańskim na kolonii Podlesie w Gołogogu, podczas której znaleziono różne artykuły spożywcze, mydła toaletowe i zwykłe, przedzie, skarpetki, różną biżuterię oraz kilkanaście srebrnych łyżek.

Artykuły powyższe oraz przedmioty

pochoździły z różnych kradzieży, dokonanych na terenie Zagłębia Dąbrowskiego.

Po stwierdzeniu, że banda cygańska koczująca na Podlesiu jest rozgarnię-

wana szajką złodziejską aresztowano ośmiu cyganów, których podobnie jak zatrzymanych w Strzemieszyczach przekazano do dyspozycji władz sądowych.

Pożar autobusu w Zawierciu

W ub. niedzielę o godz. 8.30 rano u zbiegu ulic Górnośląskiej i Aptecznej w Zawierciu przy stacji benzynowej, podczas, gdy do autobusu kursującego na linii Zawiercie — Siewierz nalewano benzynę nagle z maski motoru buchnęły płomienie.

W krótkim czasie cały autobus stanął w płomieniach. Pomimo natychmiastowej akcji ratunkowej pożar zniszczył

całkowicie urządzenie techniczne, motor oraz wnętrze wozu.

Straty sięgają zgórą 15 tys. zł. Autobus jest własnością spółki samochodowej „Zdrój” w Kielcach.

Na razie niewiadomo, co spowodowało pożar i kto ponosi winę za wypadek.

Szczęśliwym zbiegiem okoliczności — wypadku z ludźmi nie było. Stacja benzynowa również ocalała.

Tragedia w królewskiej rodzinie cyganów „Ambasador” Kwiek popełnił samobójstwo

Znów romantyczna tragedia rozegrała się w królewskiej cygańskiej rodzinie Kwieków. Na tle nieporozumień małżeńskich popełnił samobójstwo 53-letni b. adiutant i „ambasador” tragicznie zmarłego króla Matejasza Kwieka — Stanisław Kwiek, mieszkający w Wawrze.

Ciężko zatrutego kwasem solnym pogotowie prywatne przewiozło do szpitala Przem. Pańskiego.

Stanisław Kwiek — jak większość członków królewskiej rodziny — jest właścicielem zakładu kotłarskiego.

Posiada poza tym w Wawrze własny domek.

Przywędrował do Polski przed kilkunastu laty z Hiszpanii. Przebywał przed

tem wśród otoczenia późniejszego „króla” cygańskiego barona Matejasza Kwieka.

Stanisław Kwiek był jednym z tych, którzy przygotowali grunt pod wybory królewskie. W wyniku elekcji berło królewskie otrzymał jak wiadomo przybyły z Hiszpanii baron Matejasz.

Odwdzięczył się „król” Matejasz swemu krewniakowi nadając mu tytuł „ambasadora”. Pięknie wykaligrafowany dyplom dawał Stanisławowi Kwiekowi prawo występowania w imieniu „króla”.

Po tragicznym zgonie króla Kwieka, Stanisław Kwiek odsunął się od cygańskich sfer „rządowych”. Usunął się w zacisze życia domowego.

W ostatnich dniach między Kwikiem i jego małżonką zaczęły wynikać częste nieporozumienia. Jak mówią sąsiedzi przyczyną ich była piękna i młoda Cyganka Lila.

W niedzielę rano po jednej z zacieklých kłótni małżeńskich Kwiek chwycił naczynie z przygotowanym do biełenia między kwasem solnym i wypił niemal ćwierć litra żrącego płynu.

Wezwano Pogotowie z Warszawy. W obszernej izbie lekarz zastał tłum głośnie rozpaczających Cyganów, zgromadzonych dookoła łoża nieprzytomnego Kwieka. Stan zatrutego jest beznadziejny.

Kronika Zawiercia

Strajk okupacyjny

W FABRYCE OCTU W ZAWIERCIU.

Sytuacja, w jakiej znajduje się 130 robotników fabryki „Polski Przenysł Octowy” w Zawierciu, jest skomplikowana. Dyrekcja fabryki na skutek zamknięcia oddziału suchej dystrylacji drzewa wymówiła pracę całej załodze.

Robotnicy w ub. sobotę proklamowali strajk okupacyjny.

DOŻYWIANIE BIEDNYCH DZIECI PRZEZ POLICJĘ ZAWIERCIANSKĄ.

Z inicjatywy komendanta pow. p. p. komisarza St. Siwonina policja powiatu Zawierciańskiego opodatkowała się dobrowornie na dożywianie najbardziej potrzebujących dzieci w Zawierciu.

W dniu 15 bm. została otwarta kuchnia przy konnym oddziale p. p. w Zawierciu, gdzie wydaje się obiady i chleb 35 dzieciom.

Kronika olkuska

Na gwiazdkę DLA BIEDNYCH DZIECI

Ubiegła niedziela przeszła w pow. Olkuskim pod znakiem wielkiej kwesty na gwiazdkę dla biednych dzieci.

Na ulice Olkusza wyszli z puszkami przedstawiciele władz państwowych, samorządowych i najpoważniejsi przedstawiciele ludności.

Mieszkańcy Olkusza docenili wagność celu, gdyż nie było takich, którzyby od-

„dziękuję za komplement!”
to PUDER
FORVIL
5 FLEURS
wpływa tak
upiększając
na moją cerę
IDEALNE PRZEWAGA
JEDYNE NIESZKODLIWE
BOGACTWO ODCIENI

FORVIL

mówili datku.

Zbiórki nie z mniejszym powodzeniem cieszyły się w Wobromiu, Piłicy, Sławkowie, Skale i Żarnowcu.

Zwyrodnialcy z Ryczówka OSADZENI W WIĘZIENIU

Mieszkańcy Ryczówka, gm. Ogrodzieniec Antoni Kuźniak, Franciszek Pędziak i Stanisław Żak, przybyli onegdaj wieczorem do mieszkania Emilii S. w czasie nieobecności jej męża i po uraczeniu się wódką, siłą wymieśli do sieni gospodyni, gdzie Kuźniak dopuścił się zniewolenia przy pomocy pozostałych 2-ch kolegów.

Na krzyk ofiary, obawiając się nadejścia ludzi, zwyrodnialcy zbiegli.

Na polecenie prokuratury sownoswieckiej, wszystkich trzech zatrzymano i odwieziono do więzienia w Będzinie.

OLKUSZ. Zgodnie z zapowiedzią, w ub. niedzielę odbyło się w Olkuszu uroczyste przemianowanie ulicy Szpitalnej na ulicę Ign. Daszyńskiego. Odsłonięcia tablicy z nazwą ulicy, umieszczonej na domu p. Machnickiego, dokonał burmistrz Majewski, po czym b. poseł p. Kwapiński wygłosił krótkie przemówienie. Druga część uroczystości obejmowała akademię żałobną ku czci Ign. Daszyńskiego w sali Domu robotniczego, na której przemawiał p. Kwapiński. Poza tym program wypełnili członkowie TUR-a, wystawiając m. in. sztukę pt. „W Dąbrowie Górniczej”. W uroczystości brało udział 10 organizacji olkuskich ze sztandarami.

W dn. 19 bm. znaleźniono we własnej stodole prawie bez życia z oznakami silnego zatrucia esencją octową Władysława Krawczyka, — mieszkańca wsi Gorenice pod Olkuszem. Krawczyk odwieziony został w groźnym stanie do szpitala olkuskiego. Powód targnięcia się na życie na razie nie ustalony. Krawczyk przed paroma miesiącami owdowiał i zamierzał ponownie wejść w związki małżeńskie.

× NA URLOP. Z dniem wczorajszym rozpoczął 5-tygodniowy urlop wypoczynkowy komisarz ziemski, p. Cieszewski. Zastępstwo objął podkomisarz — Krajewski z Miechowa.

Bal kelnerów

Wielkie miasta Stanów Zjednoczonych wprowadziły nową modę. Oto w pierwszą środę karnawału, w najwytworniejszej restauracji każdego miasta, odbywał się będzie bal kelnerów, urządzony na koszt byłych restauracji, którzy dla odmiany obsługiwać będą kelnerów.

Podarunki na Gwiazdkę!

W wielkim wyborze jak: Puder-niczki — Komplet manicur — Do golenia — Rozpylacze — Lu-strza — Grzebienie oraz Kosmetyki poleca najtaniej:

SKŁAD APTECZNY
Z. JACKOWSKI

Dąbrowa Górna, 3 Maja 6. Tel. 68-262.

Likwidacja zatargu MIĘDZY ZWIĄZKAMI

Trwający od dłuższego czasu zatarg między Związkiem zawodowym pracowników umysłowych przemysłu i handlu Zagłębia Dąbrowskiego w Sosnowcu a Polskim Związkiem zawodowym pracowników przemysłowych i handlowych R.P. w Sosnowcu został w tych dniach p. lubownie zlikwidowany. Oba związki wycofały wzajemne skargi do sądu.

Aresztowanie złodziei W ZAGŁĘBIU DĄBROWSKIM

W ostatnich dniach policja dokonała licznych aresztowań w świecie złodziejskim Zagłębia Dąbrowskiego. Oprócz likwidacji szajki cyganów-złodziei i ujęciu bandyty Kuczyra zatrzymano kilku innych złodziei.

Na stacji kolejowej w Będzinie zatrzymano Mieczysława Rączkę z Będzina (Mołobadzka 93) który skradł z wozu bańkę z mlekiem.

W Będzinie zatrzymano również Władysława Kucharczaka (Brzozowicka 30), który usiłował okraść Abrama Fuka (Zawale 15). W jednej z melin złodziejskich w Będzinie ujęta została Hendla Flak, która dokradła na terenie Łodzi kradzieży biżuterii, garderoby i bielizny, łącznej wartości około 7 tys. złotych. Złodziejkę odesłano pod eskortą do Łodzi.

Wreszcie w Strzemieszyczach zatrzymano Rudolfa Kaczyńskiego, zamieszkałego przy ulicy Długiej 11 oraz Kazimierza Madejskiego bez stałego miejsca zamieszkania, którzy skradli rower Julianowi Stępniewskiemu ze Strzemieszycz (Szosowa 40).

× MOGĄ JECHAĆ DO BELGII. Syndykat emigracyjny w Warszawie poszukuje m. in. Zofię Rotarską, ur. w Kromkowie dn. 14.I. 1906 r., Bolesławę Kołodziej w Klimontowie dn. 6.II. 1907 r., i Konstancję Kolerską, ur. w Osieku dn. 19.II. 1907 r. Osoby te winny zgłosić się do biur Syndykatu Emigracyjnego, gdyż mogą otrzymać wizy wjazdowe do Belgii i wyjechać do swych rodzin.

Praktyczne Podarki Gwiazdkowe

Bielizna damska i męska
Trykotaże, torebki, pończochy, rękawiczki, krawaty i tp.

N. Jędrzejewska

SOSNOWIEC, 3 MAJA 5.

3716

puder
ABARID

nie zawiera szkodliwych domieszek. Przygotowany jest na sproszkowanych cebulkach lilii białej.

KINO „EDEN”

DZIS I. Najwspanialszy komiks świata
PAT i PATACHON w filmie
„Dwa urwisy”
II Apoteoza przyłączenia Śląska do Polski
„Salve Regina”
Szereg scen ludowych śląskich. Cudowny obraz Matki Boskiej w Piekarach.
Pocz. i seansu 17.30 w niedzielę o g. 15.30

PODARUNKI GWIAZDKOWE
Gustawne — praktyczne — niedrogi
możesz sobie w b. dużym wyborze
Perfumy — Wody Kwiatowe — Kasety
Komplety do golenia, manicure
Rozpylacze — Lustra — Padernicki
TO TYLKO w Parfumerii „SIA”
Sosnowiec, Hala Rozwoju. Filia: Pogoń, ul. Będzińska.
OZDOBY na choinkę — świeczki zimne ognie.

OZDOBY CHOINKOWE
KARTY ŚWIĄTECZNE
od których opłata pocztowa wynosi gr. 5 (5 wyrazów)
i różne
UPOMINKI GWIAZDKOWE
w bogatym wyborze — tanio kupisz w f-mie
HENRYK CISZEK
SKŁAD MATERIAŁÓW PISMIENNYCH
Będzin, ul. Małachowskiego 7, tel. 71-391.

CHROMOWANIE
NIKLOWANIE, MIEDZIOWANIE, MO-
SIEŻENIE, CYNKOWANIE, SREBRZE-
NIENIE I ZŁOCENIE. — ODNAWIANIE NA-
KRYC STOŁOWYCH
FABRYKA
GALANTERII METALOWEJ
„GALMET”
SOSNOWIEC
Piłsudskiego-Przejazd 3 telefon 61-546.

NAJWIĘKSZY
Chrześcijański Skład
Towarów Kolonialno — Spożywczych
WANDA DRABIK
Sosnowiec
ul. 3-go Maja 5. Tel. 61-685
Poleca: Delikatesy — Kakao — Kawę —
Herbatę — Cukry — Czekolady — Ow-
ce — Drob — Dżem — Ryby — Na-
biał — Sery — Wino — Wina za-
graniczne — Wódki — Likier w wielkim
wyborze.
Dostawa do domów BEZPŁATNA.

KINO
ZAGŁĘBIE

WARNER OLAND w roli chińskiego detektywa **CHARLIE CHANA** zdobył świat! Publiczność przepada za tą popularną postacią detektywa, który walczy o prawo i prawdę.
„DETEKTYW Z HONOLULU”
Najlepszy film z cyklu „Charlie Chana” Role główne: WER-
NER OLAND, THOMAS BECK, HELEN WOOD
Pocz. o godz. 17.30, w niedzielę 15.30

SOSNOWIEC — Redakcja: Piłsudskiego nr. 4
Tel. 61064. Skrytka pocztowa 62.
Administracja: Piłsudskiego 4. Tel. 61073
Recepcja: naczelny przyjmuje
od godz. 11 — A i od 5 — Z.
Rekopisów redakcja nie zwraca.

Obwieszczenie o licytacji

W myśl § 85 rozporządzenia Rady Mini-
strów z dnia 25.VI.1932 r. o postępowaniu
egzekucyjnym Władz Skarbowych (Dz. U. R.
P. Nr. 62, poz. 590) Urząd Skarbowy w Da-
browie Górniczej podaje do ogólnej wiadomo-
ści, że dnia 22 grudnia 1937 roku o godz. 10
w II-gim terminie odbędzie się sprzedaż
273,000 sztuk cegieł maszynowej wypalanej, o-
szacowanej na sumę zł 4,195 i 150.000 sztuk
cegieł surowych, oszacowanej na 1500 zł w ce-
gielni Stanisława Urbanowicza w Zagorzu przy
ul. Miraszelewskiej 66 na pokrycie zaległości
Wiktora Polaczka, dzierżawcy cegielni, na
rzecz Skarbu Państwa i innych wierzycieli.
Wyżej wymienione przedmioty w myśl § 92
powołanego na wstępie rozporządzenia mogą
być sprzedane w wyznaczonym terminie za
cenę niższą od oszacowania.
Wymienione ruchomości można oglądać na
jedną godzinę wcześniej przed rozpoczęciem
licytacji.
URZĄD SKARBOWY
w Dąbrowie Górniczej
5784

OSZCZĘDNY
Julek przynosi ze szkoły złe świadectwo.
— Tak — mówi ojciec — wobec tego nici
z obiecanych pięciu złotych.
— Ale zaoszczędziłem ci, tatuśku, wydatek
pięciu złotych — odpięra Julek.

Na święta

STRUCLE
małkowe, migdałowe, orzechowe
TORTY i BAKKI
BAKALIE ŚWIĄTECZNE
Słodkie upominki gwiazdkowe
poleca
CUKIERNIA
A. K. PEUCKER
SOSNOWIEC, MODRZEJOWSKA 1.
Telefon 624-11.
HURT i DETAL
CENY FABRYCZNE. 7505

WARSZAWSKI MAGAZYN
WYTWORNEGO OBUWIA DAMSKIEGO,
MĘSKIEGO ŚREDNIEGO i DZIECIENNEGO
oraz wielki wybór pantofli rannych
najmodniejszych fasonów
I. ŁUCZYŃSKI
SOSNOWIEC, WARSZAWSKA 10
Tel. 620-75.
Ceny znacznie niższe! 5763

KURZ ULICZNY,
zawierający pył węglowy, dzie-
ła szkodliwe na garderobę, ni-
szczy ją i plami. Należy więc
często i koniecznie odświeżać ją.
PRALNIA CHEMICZNA
i FABIARNIA
„ZNICZ”
Sosnowiec, ul. Piłsudskiego 70 1959

Największą przyjemność
sprawisz najbliższymi
kupując podarek elektryczny.

ELEKTROWNIA OKRĘGOWA
W ZAGŁĘBIU DĄBROWSKIM, S. A.

DROBNE OGŁOSZENIA

KUPNO
i SPRZEDAZ
TORTY
na zamówienia od 3 zł.
Pączki świeże 2 razy
dziennie poleca firma
WL. BASZKOWSKI —
Dąbrowa, 3-go Maja 4
Hurt! Detal! 4657

OKAZYJNIE
Pierścionki brylantowe
perłki i inne. Bank
Udziałowy Dąbrowa
Górnicza. 5730

OBUWIE
gwarantowane własne-
go wyrobu poleca. Ceny
niskie. Pogoda,
3 Maja 30. 4653

Na gwiazdkę.
**FIRANKI i MATERIA-
LY BIAŁE**
POLECA 5676
M. KĘPIŃSKI
Będzin Kołtataja 36

WYTWÓRNI
cukiernicza Braci Hyla
Sosnowiec, Sucha 2.E.
Telefon 62-272. Poleca
na święta — Strucle,
Pierniki, Babki, Torty,
Ciasta oraz wszelkie
wyroby cukiernicze. 5766

MAGAZYN MOD
„WIKTORIA”
Sosnowiec, 5-go Maja
28. Poleca na Karni-
ad: Duży wybór kwia-
tów balowych. Welony
ślubne. Kapelusze wie-
czorowe. Woalki. 4990

MEBLE
stołowe, gabinetowe, sy-
pialnie, sztuki poje-
dyńcze, gotowe i na
zamówienie. Nowocze-
sne otomany, tapczany
przeróbki. Na dogod-
nych warunkach poleca
Chrześcijański Wy-
twórnia

P. TOMCZYK
Sosnowiec, Nowopogoń-
ska 19. Tel. 630-56.
Przyjmuje pożyczki i
obligacje państw. 2482

**SYNDYK OSTATECZNY MASY UPADŁOŚCI SPÓŁDZIEL-
CZEGO BANKU ZAGŁĘBIA** z ogr. odp. w Sosnowcu, zawiadamia
wierzycieli tegoż banku, iż został sporządzony trzeci plan częściowe-
go podziału funduszy masy upadłości, według którego przypada wierz-
ycielom do wypłaty 2% sprawdzonych wierzytelności bez odsetek.
Wierzycielom, którzy po dniu 1.I.1934 r. t.j. po dacie otwarcia upa-
dłości jakieś kwoty w Spółdz. Banku Zagłębia otrzymali, będą one
potrącone z należności przypadającej z niniejszego podziału.
Po odbiorze należności winni zgłaszać się wierzyciele do lokalu
Spółdz. Banku Zagłębia przy ul. Małachowskiego 9 w Sosnowcu od
godz. 9—12 i od 16—19 codziennie, począwszy od środy 22 grud-
nia 1937 r.
Wierzyciele zgłaszający się po odbiór pieniędzy, winni okazać:
1) tytuł sprawdzonych wierzytelności (książeczka oszczędnościowa lub
wyciąg z r-ku bieżącego i t. p.), 2) dowód stwierdzający tożsamość
osoby.
Osoby działające w imieniu wierzycieli, winny okazać upoważnie-
nie do odbioru pieniędzy z podpisem uprawnionego poświadczonym, zaś
sukcesorom wierzycieli winni prawa swe do odbioru pieniędzy udo-
wodzić.
O terminie następnych podziałów nastąpi osobne ogłoszenie.
5785 Adw. Dr JULIUSZ BRAUN.

NARTY — ŁYŻWY
SANKI
oraz wszelkie artykuły
sportowe poleca: Skład
nica Harcerska, Sos-
nowiec, Warszawska 1
Tel. 62-581. 4856

GWIAZDKA
najmilszą dla młodzie-
ży będą znaczki do
zbiórów. Najtaniej
sprzedaje nowozako-
niony sklep filatelistycz-
ny ulica Prezydenta
Mościckiego (na prze-
ciwko kościoła). 5782

Wytwórnia
MEBLI GIĘTYCH
Piotr Nowak
Będzin, ul. Gzichowska
22, telefon 71057 pole-
ca fotele, półfotele,
krzesła, wiązanki róż-
nych fasonów stoliki,
kwestniki, wieszaki, e-
tazerki i t. p. oraz sto-
liki pod radio. 5239

LOKALE

POKÓJ
z używalnością kuchni,
przedpokojem, wejście
niekropujące, z calo-
dziennym utrzymaniem
lub bez, wynajme w
śródmieściu Sosnowca.
Telefon 61-754, godz.
9—10. 5772

Reklama
jest dźwignią
handlu!

ZASADY
— Precyzja i punktualność to moje wyty-
czne w życiu. Jeśli nie mogę zapłacić w ter-
minie, wolę nie zapłacić wcale!

KINO-TEATR
„PATRIA”
L. Marcinkowski
i S-ka
w Sosnowcu
dawne Kino Palace

DZIS!
Film prawdziwie mocny dla ludzi o silnych nerwach!
„KID GALAHAD”
Dramat miłości i poświęcenia
W roli głównej: **BETTE DAVIS**
Walka między dwoma menażerami walk bokserskich.
Początek seansu o godz. 17.30 w niedzielę i święta o g. 15.30

Wiersz milimetrowy jednołamowy: na 1-ej stronie, względnie przed tekstem 1 zł.; w tek-
ście 60 gr.; za tekstem 45 gr. Ogłoszenia drobne do 20 wyrazów 10 gr. za wyraz, ogłosze-
nia drobne zawierające ponad 20 wyrazów 20 gr. za każdy wyraz. Szerokość szpalt 70 mm.
w niedzielę i święta 25% drożej. Układ tabelaryczny 25% drożej. Numery dowodowe płatne.
Za terminowy druk oraz przestrzeganie miejsca Administracja nie odpowiada.

SERYJNE DROBNE OGŁOSZENIA.
Po 10 wyrazów w każdym kosztują:
30 drobnych ogł. 20 zł.
20 drobnych ogł. 13.00 zł.
10 drobnych ogł. 7.00 zł.
5 drobnych ogł. 4.00 zł.
Za każdy wyraz dodatkowy dopłaca się po 5 g.

Redakcja „Kurjera Zachodniego”
Będzin, Małachowskiego 7, tel. 71591. — DĄBROWA, Krótka 13. — GRODZIEC, Kłosa p. Łacińskiego — KIELCE, Sienkiewicza 4
ŁĄŻY, Władysława Jaworski. — OLKUSZ, Rynek, kiosk p. Kordasewskiego. — STRZEMIENIE, księgarnia W. Baginśkiej. — ZA-
WIERCIE, 3-go Maja 29. — ZĄBKOWICE, kiosk p. Krupę. — ŻARKI, Kr. Czoł. — MYSZKÓW, kiosk St. Jaworskiego. — PILICA
rynek, Jaworski. — CZĘŁĄDZ, Włocławska, Staszica 27, KAZIMIERZ — PORĄBKA, ul. Wiejska 13, Leon Mączka.